

ฐานข้อมูลเพื่อการวางแผน พัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ รายสินค้า ของจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555

จัดทำโดย สำนักงานเกษตร
และสหกรณ์จังหวัด
อำนาจเจริญ

โทร 0 4552 3091 - 2 โทรสาร 0
4552 3091 มท.44173

คำนำ

จังหวัดอำนาจเจริญ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยการทำนาเป็นอาชีพหลักและปลูกพืชไร่-ไม้ผล-ไม้ยืนต้น เป็นอาชีพรอง โดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ อ้อยโรงงาน ซึ่งปัจจุบันพบว่าจังหวัดอำนาจเจริญมีพื้นที่ปลูกประมาณ 29,309 ไร่

การจัดทำระบบฐานข้อมูลอ้อยโรงงาน ฉบับนี้ เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและจัดทำระบบ

ฐานข้อมูลอ้อยโรงงาน ของจังหวัดอำนาจเจริญ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญโดยงานศูนย์ข้อมูลเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำข้อมูล ขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้า และเผยแพร่ข้อมูล แก่ผู้สนใจทั่วไป

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ

2555

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1	
นโยบาย มาตรการ	
นโยบาย	1
ยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล	2
นโยบายด้านการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	4
พันธุ์อ้อยที่ใช้ในประเทศไทย	5
พันธุ์อ้อยที่นิยมปลูกในจังหวัดอำนาจเจริญ	10
ส่วนที่ 2	
ข้อมูลทั่วไป	
ข้อมูลดิน	14
ปริมาณน้ำฝน	24
สภาพอากาศ	27
ภัยธรรมชาติ	29
ปฏิทินการเพาะปลูก ปฏิทินสินค้าเกษตร	30
ส่วนที่ 3	
ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	
ข้อมูลการเกษตรอ้อยโรงงาน จังหวัดอำนาจเจริญ	31
ราคาอ้อยและผลตอบแทน	36
ต้นทุนประมาณการค่าใช้จ่าย การปลูกอ้อยโรงงาน	36
การตลาดอ้อย	37
วิธีการตลาด อ้อยโรงงานจังหวัดอำนาจเจริญ	40
ภาคผนวก	
เอกสารประกอบการจัดทำ	
ผู้จัดทำ	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ระดับความเหมาะสมของดิน ในการปลูกอ้อย ของจังหวัดอำนาจเจริญ	20
2 พื้นที่ปลูกอ้อย จังหวัดอำนาจเจริญ ปี เพาะปลูก 50/51 - 54/55	20
3 สถิติปริมาณน้ำฝนจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2549-2554	24
4 ปริมาณน้ำฝน และจำนวนวันฝนตก รายอำเภอ จังหวัดอำนาจเจริญ ประจำปี 2554	25
5 สถิติอุณหภูมิจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2552 – 2554	27
6 สถิติความชื้นสัมพัทธ์ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2551 -2554	28
7 ภัยธรรมชาติ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2547 -2554	29
8 ปฏิทินการปลูกอ้อยจังหวัดอำนาจเจริญ	30
9 ปฏิทินสินค้าเกษตร อ้อยโรงงาน	30
10 ข้อมูลด้านการเกษตร อ้อยโรงงาน	31
11 การปลูกอ้อยโรงงานจังหวัดอำนาจเจริญ ปีเพาะปลูก 54/55	32
12 สถิติ พื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิตอ้อยโรงงานจังหวัดอำนาจเจริญ ปีเพาะปลูก 50/51 - 54/55	33
13 ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงาน จังหวัดอำนาจเจริญ ปีเพาะปลูก 50/51 – 54/55	34
14 ผลผลิตเฉลี่ยกิโลกรัมต่อไร่ อ้อยโรงงานจังหวัดอำนาจเจริญ ปีเพาะปลูก 50/51 - 54/55	35
15 ราคาอ้อยและผลตอบแทน	36
16 ต้นทุนประมาณการค่าใช้จ่าย การปลูกอ้อยโรงงาน	36
17 สถาบันชาวไร่อ้อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	38

สารบัญรูป

	หน้า
แผนที่ กลุ่มชุดดินจังหวัดอำนาจเจริญ	14
แผนที่ ชนิดดินภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	17
แผนที่ ชนิดดินและพื้นที่ปลูกอ้อยจังหวัดอำนาจเจริญ	18
แผนที่ แสดงศักยภาพและความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกอ้อยในเขตจังหวัดอำนาจเจริญ	19
แผนที่ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยจังหวัดอำนาจเจริญปีการผลิต 54/55	21
แผนที่ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยและเส้นชั้นน้ำฝนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการผลิต 54/55	22
แผนที่ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยและเส้นชั้นน้ำฝนจังหวัดอำนาจเจริญ ปีการผลิต 54/55	23
แผนที่ แสดงศักยภาพน้ำใต้ดินจังหวัดอำนาจเจริญ	26
แผนที่ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยและที่ตั้ง โรงงานน้ำตาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการผลิต 54/55	39

อ้อยโรงงาน

นโยบายอ้อย

คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบนโยบายวาระอ้อยแห่งชาติเมื่อ วันที่ 29 เมษายน 2551 เห็นชอบในการกำหนดระเบียบวาระอ้อยแห่งชาติ และให้กระทรวงอุตสาหกรรมไปดำเนินการตามที่เสนอ ซึ่งมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ความสำคัญของอ้อยในการพัฒนาเป็นพลังงานทดแทน
2. สภาพปัจจุบันในการผลิตอ้อยของไทยที่มีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ ต้นทุนสูง และการใช้ประโยชน์จากอ้อยยังไม่คุ้มค่า

3. แนวทางและเป้าหมายการพัฒนาการผลิตอ้อยอย่างครบวงจร
 ทั้งนี้ ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

1. ให้กระทรวงอุตสาหกรรมรับความเห็นของกระทรวงพาณิชย์ในประเด็นการปรับขึ้นราคาขายน้ำตาลทรายซึ่งเห็นว่าเมื่อสถานการณ์ได้คลี่คลายลงก็เห็นควรให้โอกาสผู้บริโภคน้ำตาลและอุตสาหกรรมได้รับประโยชน์จากการแข่งขันด้านราคาไปพิจารณาดำเนินการด้วย
2. ให้กระทรวงพาณิชย์ติดตามควบคุม ดูแลการจำหน่ายปลีคน้ำตาลทรายให้สอดคล้องกับการปรับขึ้นราคาน้ำตาลทรายและเกิดความเป็นธรรมกับผู้บริโภค
3. เห็นชอบในหลักการแผนการพัฒนาด้านอ้อยในระยะ 3 ปี (ฤดูแล้งปี 2551/52-2553-54) โดยให้กระทรวงอุตสาหกรรมขอตกลงในรายละเอียดกับสำนักงานประมงก่อนดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับเอทานอลให้กระทรวงพลังงานร่วมเป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ดังกล่าว อุตสาหกรรมน้ำตาลเป็นอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องกับการเกษตร ซึ่งมีอ้อยเป็นวัตถุดิบที่ป้อนเข้าโรงงาน และเป็นสินค้าส่งออกสำคัญที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศ ในรูปน้ำตาลดิบ น้ำตาลทราย และกากน้ำตาล อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายยังเป็นแหล่งสร้างงานแก่เกษตรกรชาวไร่อ้อย รวมถึงแรงงานเกี่ยวเกี่ยวอ้อยในชนบทกว่า 600,000 คน สามารถสร้างรายได้จากการส่งออกและจำหน่ายน้ำตาลทรายให้ประเทศมากกว่าปีละ 80,000 ล้านบาท ซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกมากกว่าการบริโภคภายในประเทศ ประมาณ 2 ใน 3 ของผลผลิตน้ำตาล

นอกจากอ้อยโรงงานจะนำไปทำเป็นผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับน้ำตาลแล้ว ยังสามารถนำอ้อยและผลพลอยได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านอื่น เช่น การนำเอทานอลที่เหลือจากการผลิตมาเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าและไอน้ำเพื่อใช้ในโรงงาน นำมาผลิตเอทานอล จากกากน้ำตาล (molasses) ทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ เป็นต้น

การปลูกอ้อยพบมากทั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือและภาคกลาง ในประเทศไทยถือว่า มีพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกอ้อยอยู่มาก เพราะมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ประกอบกับปัจจัยสำคัญ ที่จูงใจให้

ชาวไร่อ้อยขยายการเพาะปลูก เช่น อ้อยเป็นพืชที่ปลูกได้ง่ายกว่าพืชอื่น ทนแล้งได้ดี การลงทุนปลูกอ้อยน้อยกว่า ให้ผลผลิตที่แน่นอนกว่าพืชอื่น อ้อยปลูกหนึ่งครั้งสามารถเก็บเกี่ยวได้ 2-3 ครั้ง และยังมีตลาดที่แน่นอน คือ โรงงานน้ำตาล เป็นต้น จึงทำให้ชาวไร่อ้อยมีความต้องการในการปลูกและขยายพื้นที่ปลูกกันมาก

อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล จะเป็นอุตสาหกรรมที่อยู่ภายใต้การควบคุมของ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (สอน.) ซึ่งเป็นหน่วยงานเลขานุการของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายกำกับดูแล ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม อ้อยและน้ำตาลทราย รวมทั้งสร้างความเป็นธรรมและรักษาผลประโยชน์ในระบบ อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายและผู้บริโภค (สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล ,2550) เนื่องจากอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างมาก จึงต้องมีระบบในการควบคุมดูแล ทั้งเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยและโรงงานน้ำตาลเพราะจากการที่มีโรงงาน จำนวนมากและมีการขยายกำลังการผลิต มากขึ้นทำให้มีความต้องการอ้อยเป็นจำนวนมากตามไปด้วย จึงทำให้เกิดการแย่งวัตถุดิบกันระหว่างโรงงานน้ำตาล และส่งผลให้ราคาอ้อยและราคาน้ำตาลที่สูงขึ้น

ด้วยเหตุนี้คณะรัฐมนตรีจึงกำหนดไว้ว่า การขยายกำลังการผลิต รวมถึงการย้ายที่ตั้งของโรงงาน จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีมีมติก่อนจึงจะมีการย้ายหรือขยายกำลังการผลิตได้ ซึ่งการ ที่จะย้ายหรือขยายกำลังการผลิตนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและปริมาณผลผลิตอ้อยในพื้นที่นั้นๆ ด้วย

ยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล

ประเด็นยุทธศาสตร์ 1 :

นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมอ้อย น้ำตาลทราย และอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่มีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าประสงค์ การกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการต่างๆ สามารถสนับสนุนให้ภาค อุตสาหกรรมอ้อย น้ำตาลทราย และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง มีการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ 2 :

การพัฒนาระบบชี้นำเตือนภัยและข้อมูลสารสนเทศด้านอุตสาหกรรมอ้อย น้ำตาลทราย และ อุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยมีเป้าประสงค์ ข้อมูลสารสนเทศและการเตือนภัย ด้านอุตสาหกรรม อ้อย น้ำตาล ทราย และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ได้รับการยอมรับและนำไปใช้ประโยชน์

ประเด็นยุทธศาสตร์ 3 :

การสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถ ของอุตสาหกรรมอ้อย น้ำตาลทรายและอุตสาหกรรม ต่อเนื่อง อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าประสงค์ อุตสาหกรรมอ้อย น้ำตาลทรายและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง มีการ เติบโตอย่างมีคุณภาพและเสถียรภาพ

มติ กรม. เรื่อง แผนปฏิบัติการพัฒนาด้านอ้อย ตามระเบียบวาระอ้อยแห่งชาติ 8 กรกฎาคม 2551

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแผนปฏิบัติการพัฒนาด้านอ้อย ตามระเบียบวาระอ้อยแห่งชาติ ตามที่คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายเสนอ โดยไม่ครอบคลุมเรื่องเอทานอล และให้กระทรวงอุตสาหกรรมตกลงในรายละเอียดกับสำนักงานงบประมาณ ก่อนการดำเนินการต่อไป สำหรับกิจกรรมหรือโครงการใดในแผนปฏิบัติการนี้ที่กำหนดให้มีการดำเนินการในปีงบประมาณ 2552 แต่ยังไม่ถึงงบประมาณรองรับ ให้กระทรวงอุตสาหกรรมประสานงานกับสำนักงานงบประมาณในการขอแปรญัตติเพิ่มเติมในปีงบประมาณ 2552 ต่อไป ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอว่า

1. สืบเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี (29 เมษายน 2551) คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (กอน.) ได้จัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่องระเบียบวาระอ้อยแห่งชาติ : แผนปฏิบัติการพัฒนาด้านอ้อยเพื่อรับฟังและระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาด้านอ้อยเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2551 โดยมีผู้เข้าร่วมจำนวน 1,153 คน ได้แก่ ชาวไร่อ้อย ผู้ประกอบการโรงงานน้ำตาล ผู้ส่งออกน้ำตาล ผู้ผลิตเอทานอล ผู้ผลิตเครื่องจักรกลการเกษตร กรรมการในคณะกรรมการต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 ผู้เข้าร่วมสัมมนาจากหน่วยงานในสังกัด กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง กระทรวงพลังงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานงบประมาณ ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชน ทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สื่อมวลชน และผู้สนใจอื่น ๆ

2. ในการประชุม กอน. เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2551 ได้พิจารณาร่างแผนปฏิบัติการพัฒนาด้านอ้อยฯ อันเป็นผลจากการสัมมนาในข้อ 1 และเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการพัฒนาด้านอ้อยฯ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของประเทศให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

3. กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า แผนปฏิบัติการพัฒนาด้านอ้อยฯ ครอบคลุมการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตอ้อยครบทุกประเด็น หากได้ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายจะเป็นการแก้ไขปัญหาการผลิตอ้อยในระยะยาวได้อย่างยั่งยืน ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลง มีการสร้างมูลค่า ก่อให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และสร้างรายได้ให้กับอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยรวมแผนปฏิบัติการด้านอ้อย

1. กรอบการพิจารณาที่ส่งผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตอ้อย

1.1 อ้อยพันธุ์ดี/ดินและปุ๋ย

1.2 ระบบน้ำ

1.3 เครื่องจักรกลการเกษตรและการเกษตรกรรม

1.4 การเก็บเกี่ยวและขนส่ง/GIS

1.5 การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม

2. แผนปฏิบัติการพัฒนาด้านอ้อย ระยะ 3 ปี (ปี 2552-2554) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยมีเป้าหมายในการเพิ่มผลผลิตอ้อย (เฉลี่ยทั่วประเทศ) เป็น 15 ตันต่อไร่ และค่าความหวาน 13 ซี.ซี.เอส. ประกอบด้วย 7 แผนงาน/มาตรการ ดังนี้

- 2.1 แผนงานการวิจัยและขยายอ้อยพันธุ์ดี
- 2.2 แผนงานการปรับปรุงบำรุงดินและการใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.3 แผนงานการพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำ
- 2.4 แผนงานการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรและการเขตกรรม
- 2.5 แผนงานการพัฒนาระบบการเก็บเกี่ยวขนส่งและระบบภูมิสารสนเทศ (GIS)
- 2.6 มาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมเอทานอลและการสร้างมูลค่า
- 2.7 แผนงานการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม

นโยบายด้านการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายธีระ วงศ์สมุทร)

กรอบการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความสอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน การดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ภายใต้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 และกรอบการดำเนินงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 นโยบายหลัก คือ

- 1 นโยบายพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2 การจัดการเรื่องพืชอาหารพลังงาน (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน)

การจัดการเรื่องพืชอาหารพลังงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายในการแบ่งเขตการเพาะปลูกระหว่างพืชอาหารและพืชพลังงาน โดย

1. พืชอาหารที่สำคัญ เช่น ข้าว มีการปลูกในพื้นที่ลุ่ม และพื้นที่ที่มีระบบชลประทานพร้อม
2. พืชพลังงาน มีนโยบายเน้นการรักษาระดับพื้นที่ปลูกสำหรับอ้อยและมันสำปะหลัง และให้ขยายพื้นที่ปลูกสำหรับปาล์มน้ำมัน ซึ่งพืชทั้ง 3 ชนิด ต้องปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต โดยเพิ่มผลผลิตต่อไร่ด้วยการใช้พันธุ์ดี และการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี ซึ่งได้กำหนดพื้นที่ปลูกพืชพลังงาน ดังนี้
  - 1.1 อ้อยโรงงาน คงพื้นที่ 6.00 ล้านไร่ โดยกำหนดพื้นที่ปลูกสำหรับพืชพลังงาน 0.55 ล้านไร่
  - 1.2 มันสำปะหลัง คงพื้นที่ 7.4 ล้านไร่ โดยกำหนดพื้นที่ปลูกสำหรับพืชพลังงาน 0.54 ล้านไร่
  - 1.3 ปาล์มน้ำมัน ขยายพื้นที่จาก 3.0 ล้านไร่เป็น 5.5 ล้านไร่ในเขตนาร้าง ไร่ร้าง และพื้นที่เสื่อมโทรม โดยกำหนดพื้นที่ปลูกสำหรับพืชพลังงาน 1.65 ล้านไร่

พันธุ์อ้อยที่ใช้ในประเทศไทย

การใช้พันธุ์อ้อยในประเทศไทย มีการพัฒนาการใช้พันธุ์อ้อยแตกต่างกันตามช่วงเวลาและตามความต้องการในแต่ละยุคแต่ละสมัยด้วย สามารถแบ่งการใช้พันธุ์อ้อยในประเทศไทย อย่างง่ายๆ ออกเป็น 3 ช่วงใหญ่ได้ดังนี้ คือ

1. พันธุ์อ้อยที่ใช้ในอดีต

ในระยะแรกที่มีการผลิตน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทราย ได้นำอ้อยพันธุ์พื้นเมืองดั้งเดิมที่มีอยู่ภายในประเทศ มาขยายพันธุ์แล้วนำไปส่งเสริมปลูกขยายกัน เช่น อ้อยน้ำผึ้ง อ้อยขาไก่ อ้อยเขม อ้อยสิงคโปร์ อ้อยจีน และอ้อยสก เป็นต้น แต่ได้ใช้พันธุ์เหล่านี้ได้ไม่นานก็เลิกกันไป เนื่องจาก พันธุ์เหล่านี้ให้ผลผลิตอ้อยและความหวานต่ำ

หลังจากนั้นก็ได้รับความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยการนำอ้อยพันธุ์ที่ดีเด่นจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 200 พันธุ์ มาทดสอบหาพันธุ์ที่เหมาะสมท้องถิ่น สามารถคัดเลือกอ้อยที่ดีเด่นหลายพันธุ์ แล้วส่งเสริมขยายพันธุ์ให้แก่เกษตรกร แต่ใช้ได้ไม่นานนัก อ้อยพันธุ์เหล่านี้ได้เกิดโรคระบาดต่างๆอย่างรุนแรง เช่น โรคฟิวรี โรคใบขาว โรคใบด่าง โรคตอแคะแกระน เป็นต้น ทำให้ความนิยมในพันธุ์เหล่านั้นลดลงตามลำดับ นี่เป็นสาเหตุหนึ่ง ที่จะต้องพัฒนาอ้อยขึ้นมาใช้เองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สามารถแบ่งพันธุ์อ้อยที่ใช้ในอดีต ออกเป็น 2 พวกใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ

1.1 พันธุ์อ้อยจากต่างประเทศ

อ้อยพันธุ์จากต่างประเทศได้ถูกนำเข้ามาในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องและจำนวนมาก ได้แก่

- พันธุ์อ้อยจากประเทศฟิลิปปินส์ คือ พันธุ์ POJ 2878, POJ 2883, POL 3016, Phil 58-260, Phil 66-07
- พันธุ์อ้อยจากประเทศอินเดีย คือ พันธุ์ Co 281, Co 421, Co 419, Co 775, Co 798, Co 1148, Nco 310
- พันธุ์อ้อยจากประเทศอินโดนีเซีย คือ พันธุ์ PSA 14-1
- พันธุ์อ้อยจากประเทศออสเตรเลีย คือ พันธุ์ Q 83, Q 100, Q 130, Pindar, Ragnar, Triton
- พันธุ์อ้อยจากประเทศไต้หวัน คือ พันธุ์ F 108, F109, F 134, F1 37, F 140, F 144, F 146, F 148, F 153, F 154, F 156, F 172, F 178, ROC 1, ROC 4
- พันธุ์อ้อยจากประเทศจีน คือ พันธุ์ Kwt 3, Kwt 7
- พันธุ์อ้อยจากประเทศฮาวาย คือ พันธุ์ H 37-1933, H 38-2915, H 39-3633, H 48-316

ในขณะนั้น ได้นำพันธุ์อ้อยต่างประเทศที่เข้าปลูกทดสอบกันอย่างมากมาย แต่มีเพียงบางพันธุ์เท่านั้นที่สามารถปรับตัวได้อย่างดี และได้รับความนิยมความสูงสุดด้วย แต่หลังจากมีการพัฒนาพันธุ์อ้อยใช้ขึ้นเอง

ภายในประเทศ ความนิยมพันธุ์ต่างประเทศค่อยๆ ลดลงเรื่อยๆ เนื่องจากให้เป็นพันธุ์อ้อยที่ให้ผลผลิตอ้อยปานกลาง การไว้ต่อไม่ดี และอ่อนแอต่อโรค-แมลง ปัจจุบันนี้ คงเหลือพันธุ์อ้อยต่างประเทศ ประมาณ 1% ของพื้นที่ปลูก ได้แก่ พันธุ์ Co 1148, Q130, Phil 66-07 เป็นต้น

1.2 พันธุ์อ้อยจากในประเทศ

ในช่วงนั้น พันธุ์อ้อยจากต่างประเทศได้รับนิยมปลูกเป็นพันธุ์การค้ามาก แต่มีพันธุ์อ้อยบางพันธุ์เกิดการเสื่อมพันธุ์ ก่อให้เกิดโรคระบาดมากมาย เช่น โรคฟิวรี โรคใบขาว เป็นต้น ทำให้ความเสียหายต่ออุตสาหกรรมอ้อยอย่างมากมาย จึงเกิดความจำเป็นต้องมีการพัฒนาพันธุ์ขึ้นใช้เองและได้ปรับปรุงพันธุ์อย่างจริงจังเรื่อยๆ ต้องใช้ระยะเวลานานมาก ประมาณ 30-40 ปี กว่าที่พันธุ์ดีและเหมาะสมใช้ในประเทศ สามารถแบ่งพันธุ์อ้อยจากในประเทศ ออกเป็น 2 ระยะ

ระยะบุกเบิก (พ.ศ. 2480 –2518)

พันธุ์อ้อยในระยะนี้ เกิดจากนักวิชาการของ โรงงานน้ำตาลแต่ละโรง จุดประสงค์ใช้สำหรับพื้นที่ของโรงงานน้ำตาลนั้นๆ เช่น

- พันธุ์อ้อยจากโรงงานน้ำตาลลำปาง คือ พันธุ์ LP 4, LP 9
- พันธุ์อ้อยจากโรงงานน้ำตาลอุดรดิตต์ คือ พันธุ์ UT 2, UT5, UT10
- พันธุ์อ้อยจากโรงงานน้ำตาลชลบุรี (บางพระ) คือ พันธุ์ BP 6, BP 11, BP 45

เมื่อพิจารณาหน่วยงานที่พัฒนาพันธุ์แล้ว จะเป็นรัฐวิสาหกิจทั้งหมด สำหรับพันธุ์เหล่านี้ ได้เลิกปลูกแล้ว

ระยะจริงจัง (พ.ศ. 2518 - 2545)

หลังจากนั้นได้มีการสร้างโรงงานน้ำตาลเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ความต้องการอ้อยเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทำให้มีการขยายพื้นที่ปลูกอย่างกว้างขวาง ก่อให้เกิดความต้องการพันธุ์อ้อยที่เหมาะสมต่อพื้นที่มีมากยิ่งขึ้น ความสำคัญอันนี้ทำให้ภาครัฐบาล ได้เล็งเห็นความสำคัญต่อการวิจัยและพัฒนาอ้อย ได้จัดตั้งหน่วยงานมารับผิดชอบขึ้นมา อย่างน้อย 3 หน่วยงาน เพื่อให้ดำเนินดังกล่าวอย่างจริงจังขึ้น ได้แก่

1. สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย กระทรวงอุตสาหกรรม
2. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำหรับงานวิจัยและพัฒนาพันธุ์อ้อย พบว่า ทุกหน่วยงาน สามารถวิจัยและพัฒนาพันธุ์อ้อยเป็นอ้อยพันธุ์การค้าได้ สามารถคัดเลือกพันธุ์อ้อยได้หลายพันธุ์และกระจายปลูกตามแหล่งต่างๆ แตกต่างกันไป แต่กว่าจะได้พันธุ์อ้อยที่สามารถปลูกเป็นการค้าที่ดีเด่น ต้องใช้ระยะเวลาดำเนิน ไม่ต่ำกว่า 20 ปี

ในขณะนี้ พันธุ์อ้อยที่ผลิตจากสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ที่เรียกว่า พันธุ์อ้อยตระกูลเค (K, LK, NK, CK) เป็นพันธุ์อ้อยที่ได้รับความนิยมมากที่สุด รองลงมาคือ พันธุ์อ้อยของกรมวิชาการ

พันธุ์อ้อยจากสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย กระทรวงอุตสาหกรรม

ได้แก่ พันธุ์ K76-4, K84-69, K84-200, K88-65, K88-87, K88-92, K90-54, K90-77, K92-80, K92-213, K93-219, K93-347 LK92-11, LK92-92 และอื่นๆ พันธุ์เหล่านี้ได้กระจายปลูกตามแหล่งต่างๆ ประมาณ 40-60% ของพื้นที่ปลูกทั้งประเทศ หรือประมาณ 70-80% ของพื้นที่ปลูกในเขต

พันธุ์อ้อยจากกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ได้แก่ พันธุ์ ชัยนาท 1, อู่ทอง 1, อู่ทอง 2, อู่ทอง 3, อู่ทอง 4, อู่ทอง 5, อู่ทอง 6, อู่ทอง 7, ขอนแก่น1 และ อื่นๆ พันธุ์เหล่านี้ได้กระจายปลูกตามแหล่งต่างๆ ประมาณ 15-20% ของพื้นที่ปลูกทั้งประเทศ หรือ ประมาณ 10-15% ของพื้นที่ปลูกในเขตภาคกลาง

พันธุ์อ้อยจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ได้แก่ พันธุ์ สุพรรณ1, สุพรรณ1, มก.50, มก.20, และ มก.26 เป็นต้น พันธุ์เหล่านี้ได้กระจายปลูกตามแหล่งต่างๆ เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

เมื่อพิจารณาลักษณะพันธุ์อ้อยที่ใช้ในระยะนี้ พบว่า มีพันธุ์อ้อยหลายพันธุ์ที่มีแนวโน้มให้ผลผลิตอ้อยสูงมากและสูงกว่าพันธุ์เดิมมาก เช่น พันธุ์สุพรรณ1, อู่ทอง1, อู่ทอง3, K88-92, K88-65, K90-77 เป็นต้น ยังมีปัญหาเกี่ยวกับด้าน โรค-แมลง และการไว้ตอ

2. พันธุ์อ้อยที่ใช้ในปัจจุบัน (2546-2549)

2.1 พันธุ์อ้อยจากต่างประเทศ

สำหรับพันธุ์อ้อยจากต่างประเทศ ยังถูกนำเข้าเรื่อยๆ ทั้งในรูปปลูกกฎหมายหรือลักลอบ และเพียงบางพันธุ์เท่านั้นที่ถูกนำไปทดสอบคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมเพื่อจะได้อ้อยพันธุ์ใหม่ ถือว่าเป็นทางเลือกหนึ่งของชาวไร่อ้อย ในพันธุ์เหล่านั้น ยังไม่พบว่ามีอ้อยพันธุ์ไหนโดดเด่นว่าพันธุ์อ้อยที่ผสมเองใช้ในประเทศ แต่จะมีประโยชน์อย่างมากในด้านเป็นแหล่งพันธุกรรม (พ่อแม่พันธุ์)

2.2 พันธุ์อ้อยจากในประเทศ

ในปัจจุบัน พันธุ์อ้อยที่นิยมปลูกเป็นพันธุ์การค้า ส่วนใหญ่จะเป็นพันธุ์อ้อยในประเทศ พันธุ์อ้อยที่นิยมปลูกมาก คือ พันธุ์ K 84-200 ประมาณ 25-35% รองลงมาคือ พันธุ์ LK (10-15%) K88-92 (8-12%) อู่ทอง 3 (6-10%)

พันธุ์อ้อยที่ผสมในประเทศไทย กำลังมีความสำคัญเพิ่มขึ้น และสามารถทดแทนพันธุ์อ้อยจากต่างประเทศมากขึ้น ซึ่งคาดว่าในอนาคต พันธุ์อ้อยส่วนใหญ่ที่ปลูกเป็นการค้า ก็จะเป็นพันธุ์อ้อยที่ผสมใน

ประเทศไทยทั้งหมด ถึงแม้ว่าจะมีพันธุ์อ้อยที่ผสมในประเทศไทย แนะนำส่งเสริมเป็นพันธุ์การค้าหลายพันธุ์แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับปลูกให้ได้ทุกสภาพพื้นที่และมีความเสื่อมพันธุ์ลงตลอดเวลา

สำหรับอ้อยพันธุ์ใหม่ที่น่าสนใจ กำลังแนะนำให้ส่งเสริมเป็นพันธุ์การค้าหลายพันธุ์ในขณะนี้ ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์อ้อยที่ผสมในประเทศไทย ได้แก่

พันธุ์อ้อยจากสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย กระทรวงอุตสาหกรรม

ได้แก่ พันธุ์ K92-80, K92-213, K93-219, K93-347, K95-84, K95-156, K95-283, LK92-11, LK92-17, LK92-92, LK95-124, LK95-269 เป็นต้น

พันธุ์อ้อยจากกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ได้แก่ พันธุ์ อุทอง 6 (056), 94-2-483, 95-2-156, 94-2-200, 94-2-206 เป็นต้น

พันธุ์อ้อยจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ได้แก่ พันธุ์ กสพ.93-3, กสพ.94-13, กสพ.98-009, มก.60-1 มก.60-2 มก.60-3 เป็นต้น

พันธุ์อ้อยจากโรงงานน้ำตาลมิตรผล

ได้แก่ พันธุ์ มิตรผล 1, มิตรผล 2, LF00-1245, LF82-2122, LF82-2715 เป็นต้น

เมื่อพิจารณาลักษณะพันธุ์อ้อยที่ใช้ในปัจจุบันนี้ พบว่า มีพันธุ์อ้อยหลายพันธุ์ มีแนวโน้มให้ผลผลิตอ้อยสูงมาก แต่มีการต้านทาน โรค-แมลง และการไว้ตอดีมากขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถปรับตัวได้กว้าง คือสามารถปลูกในเขตน้ำฝนได้ดีเพิ่มขึ้น แต่ไม่ใช่เป็นอ้อยพันธุ์ทนแล้ง

3. พันธุ์อ้อยที่ใช้ในอนาคต

การวิจัยและพัฒนาพันธุ์อ้อยที่ใช้ในอนาคต จะต้องเน้นวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์จากพันธุ์อ้อยที่ชัดเจนและแน่นอน เพราะพันธุ์อ้อยแต่ละพันธุ์ จะมีศักยภาพการให้ผลผลิตและคุณภาพ แต่ละเขตพื้นที่แตกต่างกัน โดยการพัฒนาพันธุ์อ้อยให้เหมาะสมกับแต่ละเขตทั้งในด้านผลผลิต คุณภาพความหวาน ความสามารถการไว้ตอ และความต้านทาน โรค-แมลง เป็นต้น

อ้อยพันธุ์ส่งเสริม ที่เป็นพันธุ์อ้อยที่ผสมในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ จะมีฐานพันธุกรรมค่อนข้างแคบ ทำให้มีโอกาสเสี่ยงต่อการระบาดของโรคอย่างมาก ซึ่งส่วนใหญ่จะมีเชื้อพันธุกรรมจากพันธุ์อุทอง 1, อีเหี่ยว และ K84-200 เป็นต้น ดังนั้นมีความจำเป็นต้องหาแหล่งพันธุกรรมใหม่ๆ เข้าเสริม เพื่อสร้างพันธุ์ใหม่ๆ ที่มีคุณสมบัติแตกต่างจากพันธุ์เดิมและตรงตามวัตถุประสงค์ ฉะนั้นพันธุ์จากต่างประเทศ ถือว่าเป็นว่าแหล่งพันธุกรรมที่ดี ในปัจจุบันมีการสร้างหลากหลายของพันธุกรรมมากขึ้น

ผลผลิตอ้อยจะตอบสนองตามความชื้นในดินหรือปริมาณน้ำฝนค่อนข้างสูง ยังมีความชื้นในดินหรือปริมาณน้ำฝนมาก จะมีแนวโน้มทำให้ได้ผลผลิตอ้อยมากตามไปด้วย สำหรับพืชอ้อยมีความความต้องการน้ำมาก ไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตรต่อปี ถึงจะให้ผลผลิตอ้อย ประมาณ 14-15 ตันต่อไร่

พื้นที่ปลูกอ้อยส่วนใหญ่ ประมาณ 5-6 ล้านไร่ (70-80%) เป็นพื้นที่ปลูกอ้อยโดยอาศัยเขตน้ำฝนธรรมชาติเพียงอย่างเดียว ดังนั้นมีความจำเป็นอย่างมากต้องพัฒนาพันธุ์อ้อยที่อาศัยน้ำฝนธรรมชาติ ที่เรียกว่าพันธุ์อ้อยทนแล้ง ขึ้นมาใช้จริงจริง โดยแบ่งพันธุ์อ้อยทนแล้ง ออกเป็น 3 พวก

1. พันธุ์อ้อยทนแล้งน้อย เป็นพันธุ์อ้อยที่ตอบสนองต่อปริมาณน้ำฝน ที่ระดับ 1,000-1,200 มิลลิเมตรต่อปี คาดว่าจะพันธุ์อ้อยที่ให้ผลผลิตอ้อย ไม่ต่ำกว่า 14 ตันต่อไร่
2. พันธุ์อ้อยทนแล้งปานกลาง เป็นพันธุ์อ้อยที่ตอบสนองต่อปริมาณน้ำฝน ที่ระดับ 800-1,000 มิลลิเมตรต่อปี คาดว่าจะพันธุ์อ้อยที่ให้ผลผลิตอ้อย ไม่ต่ำกว่า 12 ตันต่อไร่
3. พันธุ์อ้อยทนแล้งมาก เป็นพันธุ์อ้อยที่ตอบสนองต่อปริมาณน้ำฝน ที่ระดับ 600-800 มิลลิเมตรต่อปี คาดว่าจะพันธุ์อ้อยที่ให้ผลผลิตอ้อย ไม่ต่ำกว่า 10 ตันต่อไร่

พันธุ์อ้อย

อ้อยเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว ลำต้นมีปล้องชัดเจน มีใบเกิดสลับข้างกัน มีกาบใบหุ้มลำต้น กาบใบมีไขและขน รากเป็นระบบรากย่อย แต่แข็งแรงยังงลึกได้ดิน ชอบแสงแดดจัด อากาศร้อนและชุ่มชื้น สามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินแทบทุกชนิด ระบายน้ำดี มีอินทรีย์วัตถุ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 2 ช่วงก่อนเก็บเกี่ยว 2 เดือนต้องการอากาศเย็นเพื่อสะสมน้ำตาล พื้นที่ปลูกควรเป็นพื้นที่ดอน น้ำไม่ท่วมขัง หน้าดินลึกอย่างน้อย 20 นิ้ว เป็นดินร่วนปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ดีมีการระบายน้ำดี การคมนาคมสะดวก และไม่ควรรอยู่ห่างจากโรงงานเกิน 50 กิโลเมตร และเป็นพื้นที่ที่ประกาศเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับอ้อยโรงงาน

โรคอ้อยที่สำคัญ ได้แก่ โรคใบขาว โรคเส้ดำ โรคเหี่ยวเน่าแดงและโรคคอตะไคร้ การป้องกันกำจัด ต้องใช้วิธีการผสมผสานหลายอย่างทั้งทางด้านการเกษตรกรรมใช้พันธุ์ที่ปลอดจากโรค ในแหล่งที่เป็นโรคควรขุดทำลายทิ้ง ปลูกพืชหมุนเวียนตัดวงจรระบาดของโรค ใช้พันธุ์ที่ต้านทานโรค และถ้าจำเป็นควรแช่พันธุ์อ้อยในน้ำร้อน 50 องศาเซลเซียส นาน 2 ชั่วโมง จะช่วยป้องกันโรคได้

แมลงศัตรูอ้อย ได้แก่ หนอนกออ้อยชนิดต่างๆ เช่น หนอนกอลายจุดใหญ่หรือหนอนเจาะลำต้นอ้อย หนอนแมลงนูนหลวงและปลวก เป็นต้น การป้องกันกำจัดควรเน้นการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติที่สำคัญคือ ศัตรูอ้อย (แมลงห้ำ, แมลงเบียน, เชื้อรา, ไร, นกสูก, นกแสก, เหยี่ยว, พังพอนและงู) ซึ่งศัตรูธรรมชาติทั้ง 9 กลุ่มนี้มีประสิทธิภาพในการควบคุมแมลงและสัตว์ศัตรูอ้อย และควรใช้วิธีการที่ปลอดภัยและสอนให้เกษตรกรรู้จักศัตรูธรรมชาติเพื่ออนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติเหล่านี้ไว้

พันธุ์อ้อยที่แนะนำส่งเสริมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 17 พันธุ์ คือ K84-200 K88-87 K88-92 K90-77 K91-247 K92-60 K92-213 K93-219 K95-84 K95-161 CO1148 Q130 023L อุ้ทอง5 และอุ้ทอง6

พันธุ์อ้อยที่นิยมปลูกในจังหวัดอำนาจเจริญ

อู่ทอง 5

เดิมคือ โคลน 90-2-318 เป็นอ้อยที่ได้จากการผสมข้ามแบบ polycross โดยมีโคลนพันธุ์ 87-2-1033 (อู่ทอง 1 X อีหิ้ว) เป็นแม่พันธุ์ ในปี 2533 ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุพรรณบุรี ผ่านการคัดเลือก การประเมินผลผลิตและทดสอบพันธุ์ในเขตปลูกอ้อยภาคกลาง

ลักษณะประจำพันธุ์

- ลำต้นตรง ลำเมื่อไม่ถูกแดดสีเขียวอมเหลือง เมื่อถูกแดดสีม่วงอมเขียว
- ข้อเรียบ
- ปล้องป่องกลาง
- มีไขที่ลำปานกลาง ไม่มีร่องเหนือตา
- ตารูปไข่
- :- ยอดป้าน
- ใบยาว ขนาดใหญ่ ปลายใบโค้ง
- กาบใบสีเขียว ไม่มีขนที่กาบใบ
- ออกดอกปลายเดือนตุลาคม
- ความสูงต้น 264 เซนติเมตร มี 6-7 ลำ/กอ
- ผลผลิตเฉลี่ย 16-18 ตัน/ไร่
- ความหวาน 13-14 ซี.ซี.เอส.

ลักษณะเด่น

- ให้ผลผลิตและน้ำตาลสูง
- มีการไว้ตอดี
- จำนวนลำต่อกอมาก
- ทรงกอตั้งตรง ล้มยาก

ข้อควรระวัง

- อ่อนแอต่อโรคเหี่ยวเน่าแดง ไม่ควรปลูกในเขตจังหวัดสิงห์บุรี และอ่างทอง
- อ่อนแอต่อหนอนเจาะลำต้น
- ออกดอกเร็ว

Q 130 (Q.117 x CP.50-11)

ลักษณะประจำพันธุ์

- คอใบคล้ายสามเหลี่ยมยอดแหลมสีม่วงแดง
- หูใบด้านในคล้ายรูปสามเหลี่ยมปลายแหลมเล็ก
- ลิ้นใบรูปกระจับ
- ตากลม ขนาดปานกลาง
- ขนเบอร์57 มีเล็กน้อย
- ลำต้นซีกแซก สีม่วงแดง
- ปล้องคอดกลาง ใ้ต้น
- การออกดอกออกดอกปานกลาง
- การเจริญเติบโตช้าในช่วงแรก
- ขนาดลำต้นปานกลาง
- ลำต้อกอ 5-6ลำ
- ผลผลิตต่อไร่ 15 ตัน
- ความหวาน 13 ซีซีเอส
- อายุเก็บเกี่ยว12 เดือน
- การไว้ต้อปานกลาง

ลักษณะเด่น

- เติบโตได้ดีในดินร่วนทราย
- ทรงตัวดีมาก
- ทนแล้งปานกลาง ยังไม่พบโรค

ข้อควรระวัง

- อ่อนแอต่อหนอนเจาะลำต้น

ซีโอ.1148 (พี.438 x ซีโอ.301)

ลักษณะประจำพันธุ์

- คอใบรูปสามเหลี่ยม สีเขียวอมเหลือง
- หูใบรูปหอก ปลายแหลมยาวหูใบด้านในยาวกว่าด้านนอก
- ลิ้นใบคล้ายรูปกระจับ ลาดลง
- ตา ทรงกลม มีขนาดเล็ก
- ขนเบอร์57 มีเล็กน้อย
- ลำต้นสีเขียวอมเหลือง ก่อนข้างตรง
- ปล้องตรง คอดกลาง ใสีต้น
- การออกดอก ออกดอกมาก
- การเจริญเติบโตเร็ว
- ขนาดลำต้นเล็ก - ปานกลาง
- ลำต้อกอ 8-12ลำ
- ผลผลิตต่อไร่ 15 ตัน
- ความหวาน 12 ซีซีเอส
- อายุเก็บเกี่ยว12 เดือน
- การไว้ต่อดีมาก

ลักษณะเด่น

- เติบโตได้ดีในดินร่วนทรายและดินที่มีความสมบูรณ์ต่ำ
- ต้านทานต่อโรคใบด่างและโรคใบขาว
- ต้านทานต่อหนอนเจาะยอด

ขอนแก่น3 (94-2-200)

แม่/พ่อ 85-2-352 / เค84-200

ผลผลิตอ้อย มากกว่า 15 ตัน/ไร่

ความหวาน 12-15 ซีซีเอส

ลักษณะเด่น ผลผลิตสูง กาบใบร่วงหลุดง่าย

ลักษณะประจำพันธุ์ ทรงกอตั้งตรง แดกกอดี ลำมีขนาดปานกลาง (2.8 เซนติเมตร) ปล้องทรงกระบอก สีลำเหลืองอมเขียวเปลี่ยนเป็นแดงอมเหลืองจนถึงน้ำตาล เมื่อถูกแสง ตารูปไข่มุนเล็กน้อย หูใบด้านนอกรูปสามเหลี่ยมด้านเท่า หูใบด้านในรูปใบหอก คอใบรูปสามเหลี่ยมชายธง สีเขียวน้ำตาล กาบใบอำเมื่อใบแห้ง ไม่ออกดอก

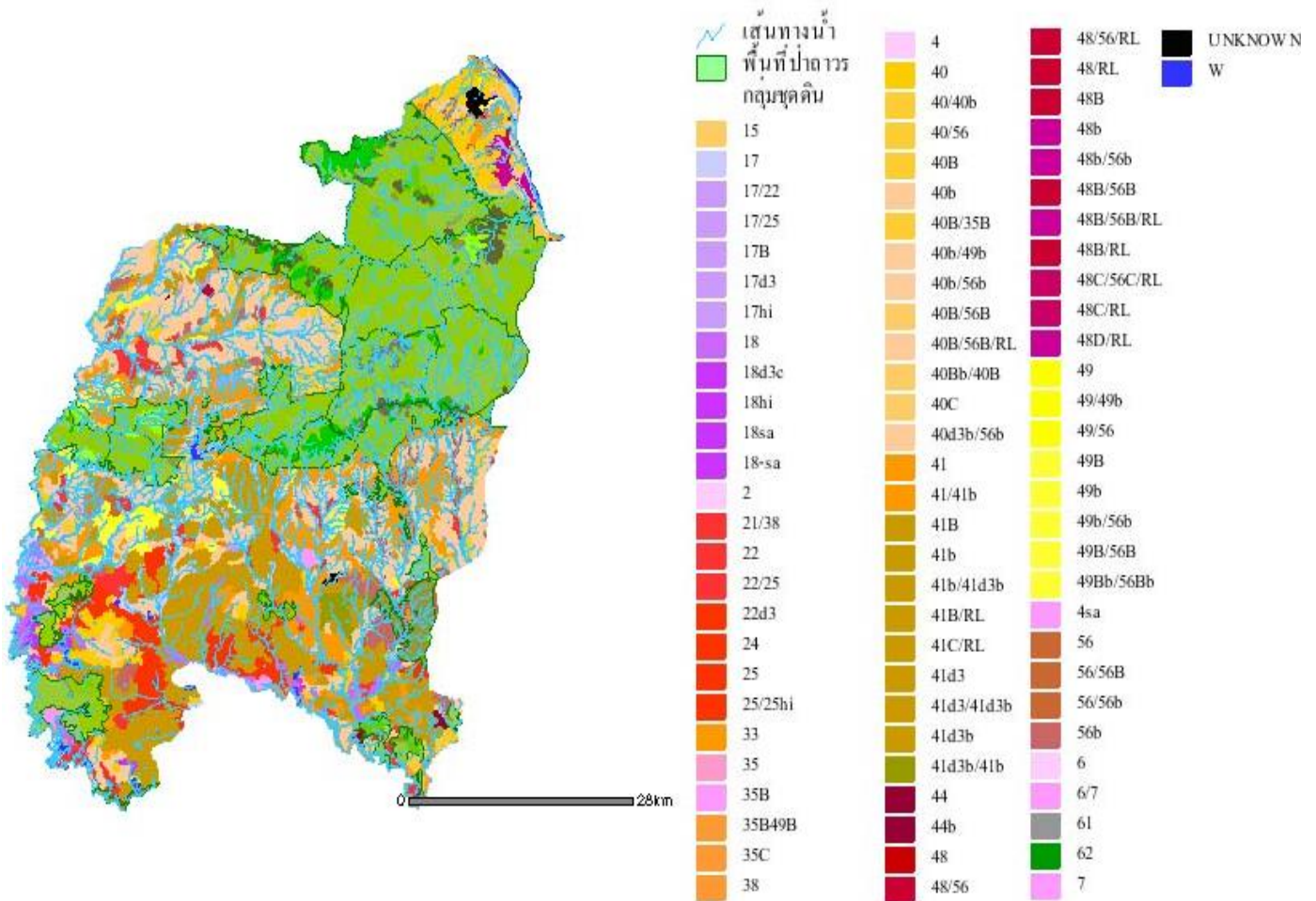
คำแนะนำ ใช้ปลูกได้ทั่วไปในเขตปลูกอ้อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะในดินร่วนปนทราย

ข้อมูลดิน

กลุ่มชุดดิน ที่พบมากที่สุดในจังหวัดอำนาจเจริญ คือ กลุ่มชุดดินที่ 40 มีเนื้อที่ประมาณ 502,567 ไร่ หรือ 25.436 เปอร์เซ็นต์ของเนื้อที่จังหวัด กลุ่มชุดดินที่ 40 มีความเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ □ และไม้ผลค่อนข้างไม่ □ เหมาะสมที่จะนำมาปลูกพืชผัก และไม่เหมาะสมที่จะใช้ □ ในการทำนา เนื่องจากเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและสภาพพื้นที่ไม่อำนวย แต่สามารถใช้ประโยชน์ในการปลูกไม้โตเร็วและปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ดี กลุ่มชุดดินที่พบรองลงมาคือ กลุ่มชุดดินที่ 19 มีเนื้อที่ประมาณ 379,402 ไร่ หรือ 19.203 เปอร์เซ็นต์ของเนื้อที่จังหวัด กลุ่มชุดดินที่ 19 พบบริเวณตะพักลำน้ำระดับต่ำถึงระดับกลาง การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงปานกลาง แต่เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว เพราะมักจะขาดน้ำในการปลูกแม้แต่ในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตาม กลุ่มชุดดินนี้ได้ใช้ประโยชน์ในการปลูกทั้งพืชไร่และปลูกข้าว แต่ให้ผลผลิตต่ำถึงค่อนข้างต่ำ

แผนที่กลุ่มชุดดิน จังหวัดอำนาจเจริญ

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ

ลักษณะของดินที่พบในจังหวัด

จากการสำรวจและตรวจสอบลักษณะของดิน โดยกรมพัฒนาที่ดินพบว่าจังหวัดอำนาจเจริญมีกลุ่มชุดดินดังนี้

1. กลุ่มชุดดินที่ 17

ดินในกลุ่มนี้พบส่วนใหญ่ในที่ลุ่มใกล้น้ำ เป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาล สีเหลือง พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึกมากมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 4.5-5.5 ชุดดินที่พบ ได้แก่ ดินร้อยเอ็ด ดินเรณู ดินหล่มเก่า

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มชุดดินนี้ ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีเนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทราย

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ หรือไม้ยืนต้น แต่มีปัญหาเรื่องการแข่งขันของน้ำในฤดูฝน

2. กลุ่มชุดดินที่ 40

ลักษณะของดินจะเป็นดินร่วนปนทราย เป็นดินสีน้ำตาลอ่อนสีเหลือง บางแห่งจุดพบจุดประสีในดินชั้นล่าง เป็นดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดิน พวกตะกอนลำนํ้าหรือเกิดจากการสลายตัวของดินเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างเรียบ มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีค่าความเป็นกรด เป็นด่างประมาณ 4.5-5.5 กลุ่มชุดดินนี้ ได้แก่ ดินสันป่าตอง ดินชุมพวง ดินยางตลาด

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มชุดดินนี้ ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ปอ ข้าวโพดและถั่ว บางแห่งสภาพเป็นป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

3. กลุ่มชุดดินที่ 41

ดินช่วง 50 ซม. ตอนบนเป็นทรายหรือทรายนดินร่วน ส่วนดินชั้นที่ถัดลงไป เป็นดินเหนียวปนทราย ปัญหาที่พบของดินชุดนี้คือ ดินส่วนใหญ่ค่อนข้างเป็นทรายมาก ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 4.5-5.5 ชุดดินที่พบนี้ ได้แก่ ดินกำบัง

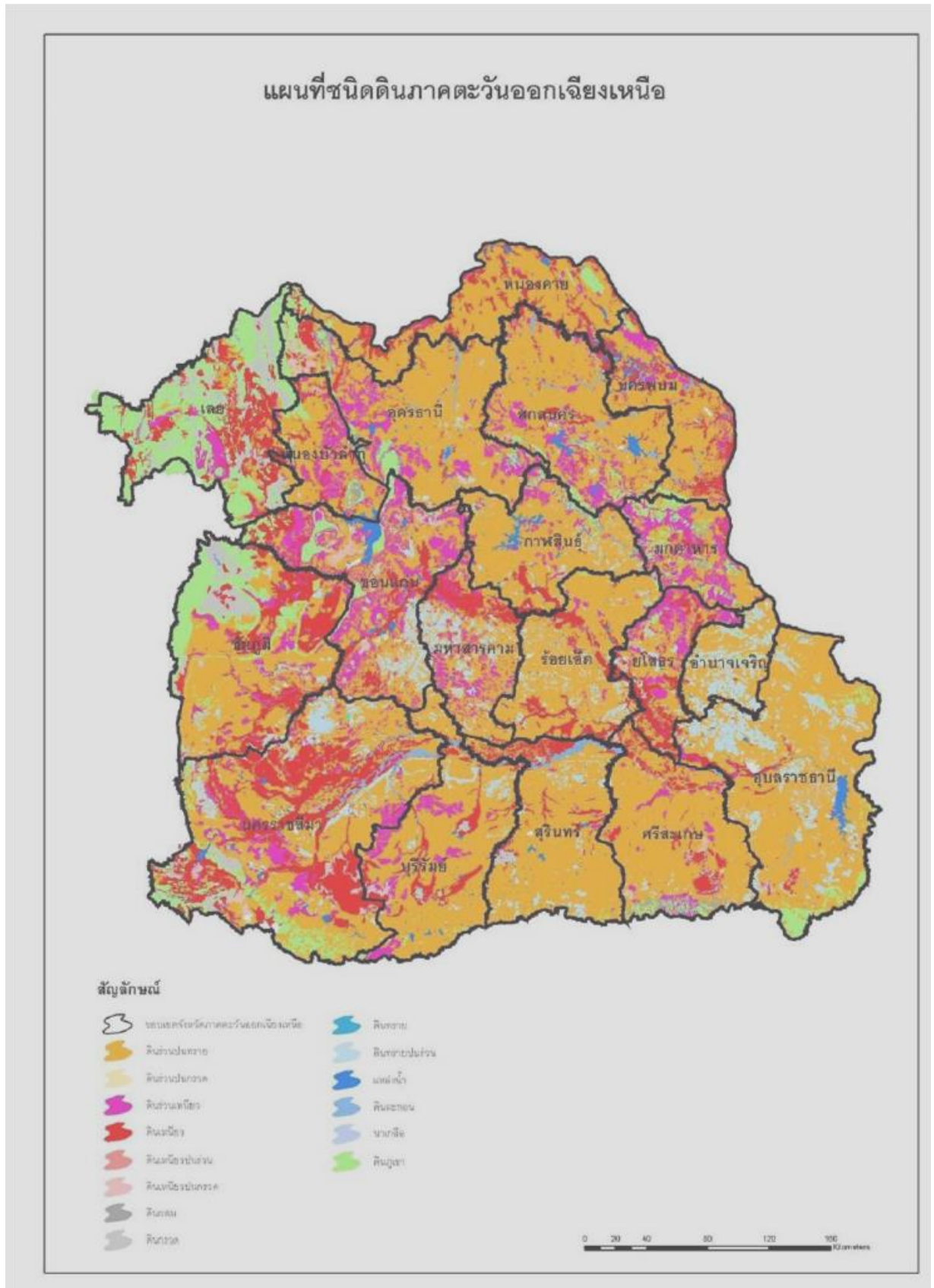
ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มชุดดินนี้ ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย แต่ถ้ามีฝนตกมากดินชั้นบนจะแฉะ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น ปอแก้ว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ข้าวโพดฝ้าย ถั่ว และยาสูบ บางแห่งสภาพเป็นป่าเต็งรัง

พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อย มีลักษณะ ดังนี้

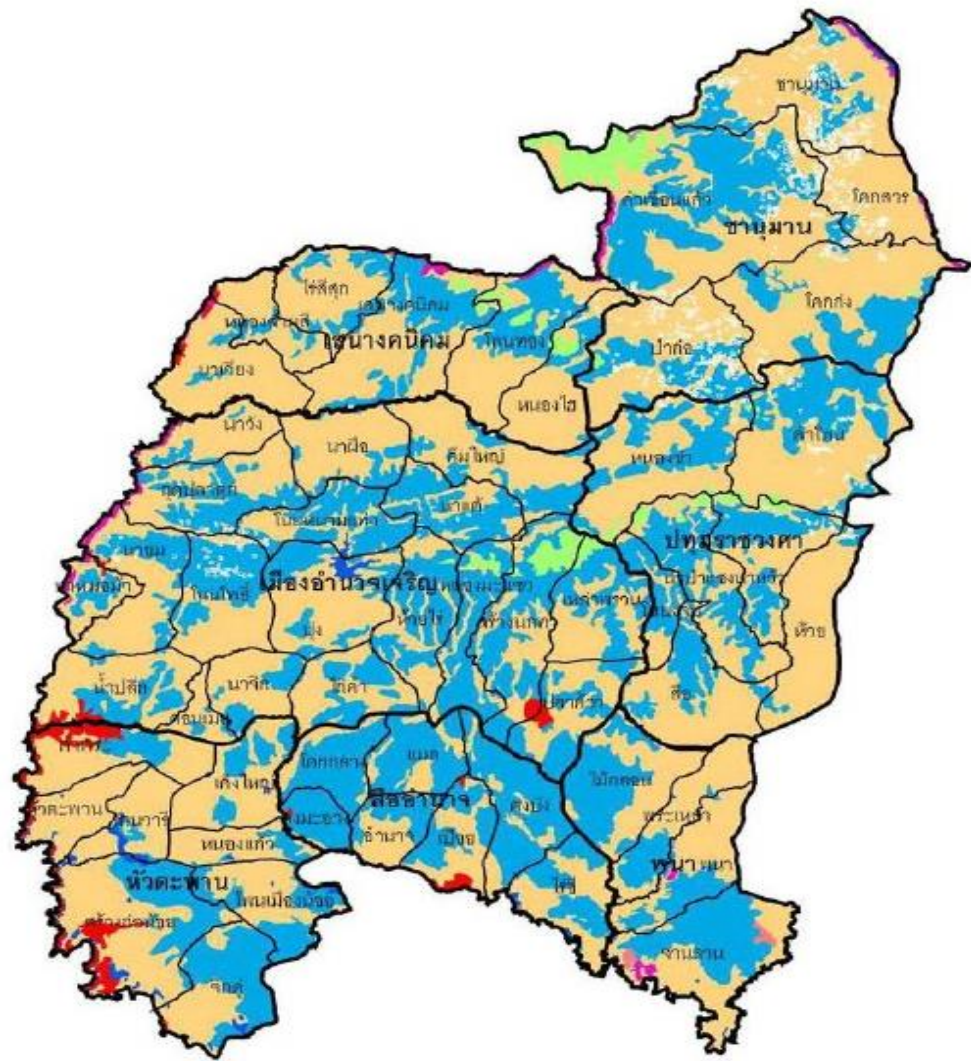
1. พื้นที่ดอน น้ำไม่ขัง ดินร่วนซุย มีความอุดมสมบูรณ์ดี หน้าดินลึกอย่างน้อย 20 นิ้ว pH 5-7.7 แสงแดดจัด ปริมาณน้ำฝนควรมากกว่าปีละ 1,500 มิลลิเมตร และมีการกระจายของฝนสม่ำเสมอ ถ้าฝนน้อยกว่านี้ ควรจะมีการชลประทานช่วยการคมนาคมสะดวก และอยู่ห่างจากโรงงานน้ำตาลไม่เกิน 50 กิโลเมตร
2. ควรปรับระดับพื้นที่และแบ่งแปลงปลูกอ้อย เพื่อความสะดวกในการใช้เครื่องจักรในการเตรียมดินปลูก และเก็บเกี่ยว ตลอดจนการระบายน้ำ
3. การไถ ควรไถอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือมากกว่า ความลึกอย่างน้อย 20 นิ้ว หรือ มากกว่า เพราะอ้อยมีระบบรากยาว ประมาณ 2-3 เมตร และทำร่องปลูก
4. ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง มีอินทรีย์วัตถุไม่ต่ำกว่า 1.5 เปอร์เซ็นต์
5. ค่าไอซี หรือความเค็มไม่เกิน 4.0 เดซิซีเมนต่อเมตร
6. อุณหภูมิเหมาะสมต่อการเจริญเติบโต 30 - 35 องศาเซลเซียส และต้องการอุณหภูมิมากลางคืนประมาณ 18 - 22 องศาเซลเซียสในช่วงสุกแก่ หรืออ้อยอายุ 10 - 11 เดือน
7. ปริมาณน้ำฝน 1,200 - 1,500 มิลลิเมตรต่อปี กระจายสม่ำเสมอ ในช่วงอ้อยอายุ 1 - 8 เดือนและมีช่วงปลอดฝน 2 เดือนก่อนการเก็บเกี่ยว

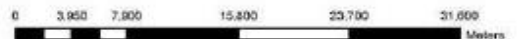
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

แผนที่ชนิดดินและพื้นที่ปลูกอ้อยจังหวัดอำนาจเจริญ

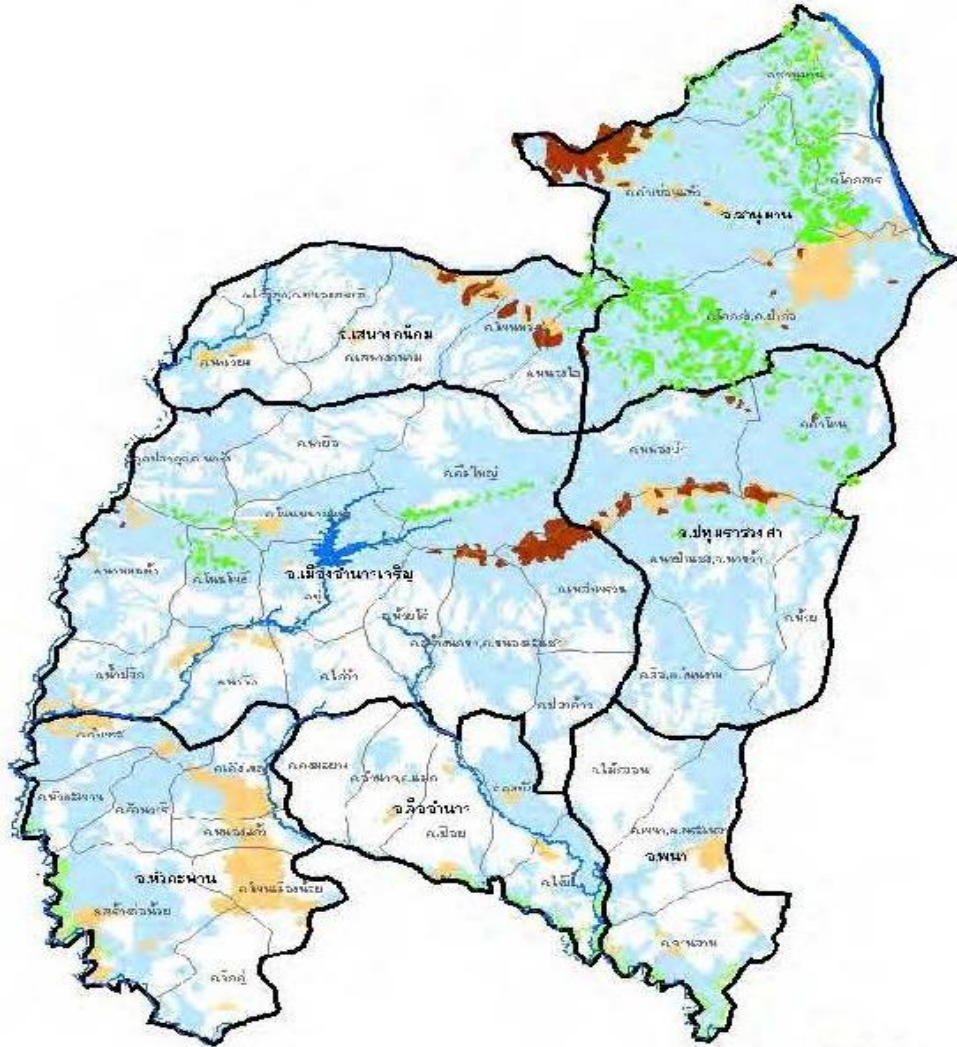
สัญลักษณ์

	เขตอำเภอ		พื้นที่ปลูกอ้อย
	เขตตำบล		น้ำ
	ดินร่วนปนทราย		อ้อย
	ดินเหนียว		พื้นที่ปลูกอ้อย
	ดินเหนียว		ถนน
	ดินเหนียวปนกรวด		

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

แผนที่แสดงศักยภาพและความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกอ้อยในเขตจังหวัดอำนาจเจริญ

ศักยภาพและความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกอ้อย (ไร่)	
เหมาะสมที่สุด	22,549
เหมาะสมปานกลาง	1,198,112
เหมาะสมน้อย	97,265
ไม่เหมาะสม	33,865

สัญลักษณ์

- ทางน้ำ
- พื้นที่ปลูกอ้อย
- ขอบเขตอำเภอ
- ขอบเขตตำบล

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 1 ระดับความเหมาะสมของดิน ในการปลูกอ้อย ของจังหวัดอำนาจเจริญ

อำเภอ	ระดับความเหมาะสมของดิน (ไร่)				
	พื้นที่ทั้งหมด	เหมาะสมที่สุด	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	ไม่เหมาะสม
ขามมูน	370,126	3,207	308,989	23,323	13,606
ปทุมราชวงศา	313,259	0	221,157	6,556	6,690
พนา	155,324	8,167	50,086	5,803	0
เมืองอำนาจเจริญ	568,782	164	335,852	9,900	8,544
สิ้ออำนาจ	167,424	4,826	46,898	4,376	0
เสนางคนิคม	227,584	0	124,979	9,123	5,025
ห้วยตะพาน	254,997	6,184	110,151	38,184	0
รวม	2,057,496	22,548	1,198,112	97,265	33,865

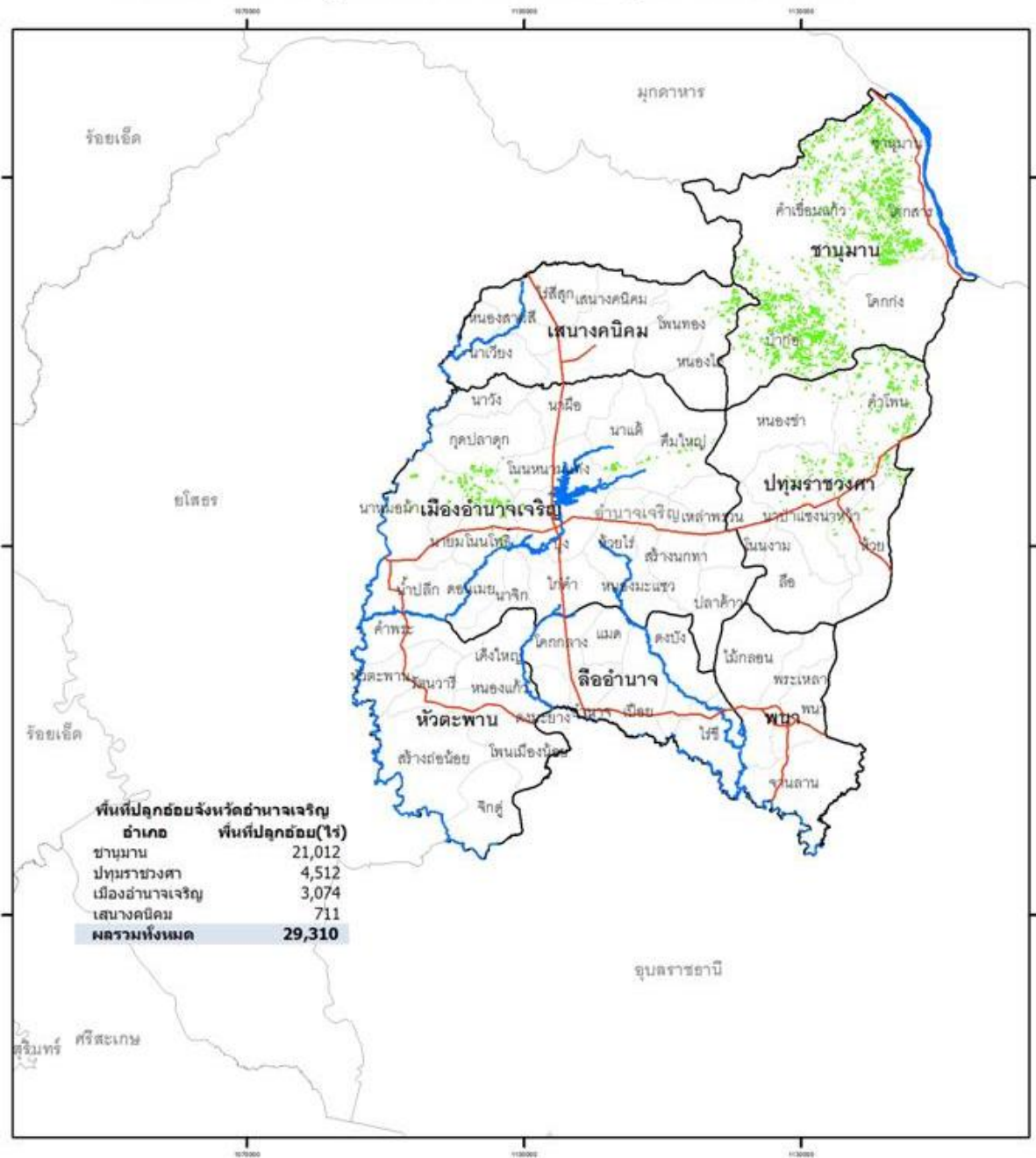
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 2 พื้นที่ปลูกอ้อย จังหวัดอำนาจเจริญ ปี เพาะปลูก 50/51 - 54/55

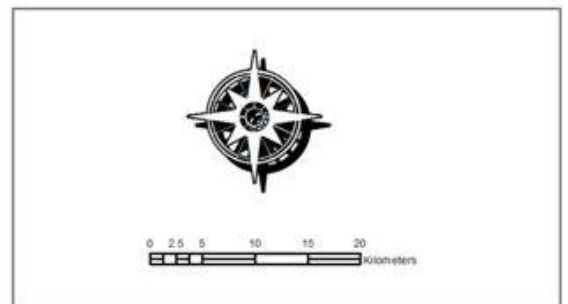
อำเภอ	ปีเพาะปลูก				
	50/51	51/52	52/53	53/54	54/55
เมือง	1,883	2,008	2,046	2,674	3,074
ขามมูน	14,515	15,025	14,734	21,645	21,012
ปทุมราชวงศา	2,544	2,832	3,336	3,852	4,512
เสนางคนิคม	679	796	752	749	711
รวม	19,621	20,661	20,868	28,920	29,309

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยจังหวัดอำนาจเจริญปีการผลิต 2554/55

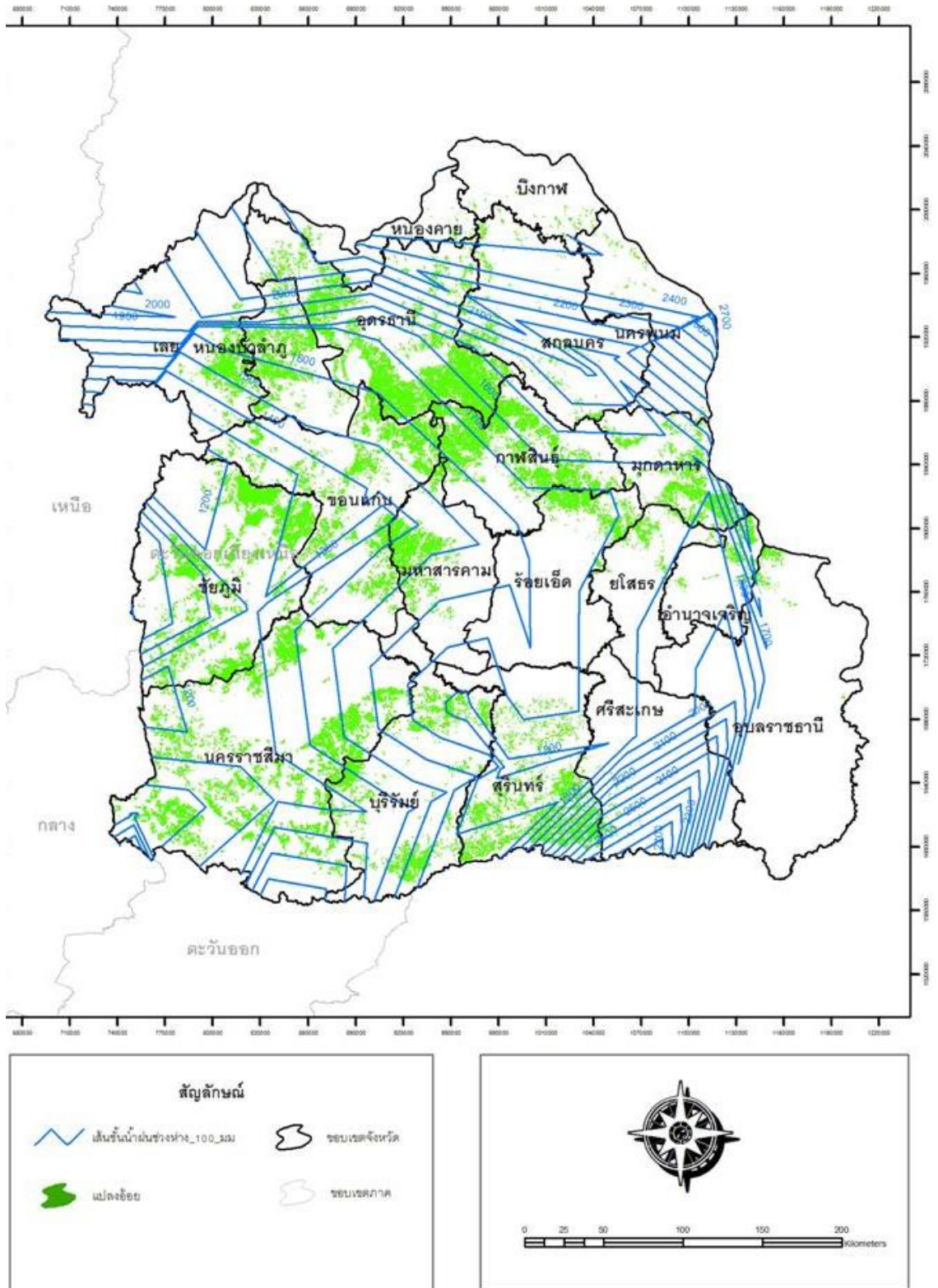

อำเภอ	พื้นที่ปลูกอ้อย(ไร่)
ขามเฒ่า	21,012
ปทุมราชวงศา	4,512
เมืองอำนาจเจริญ	3,074
เสนางคนิคม	711
ผลรวมทั้งหมด	29,310

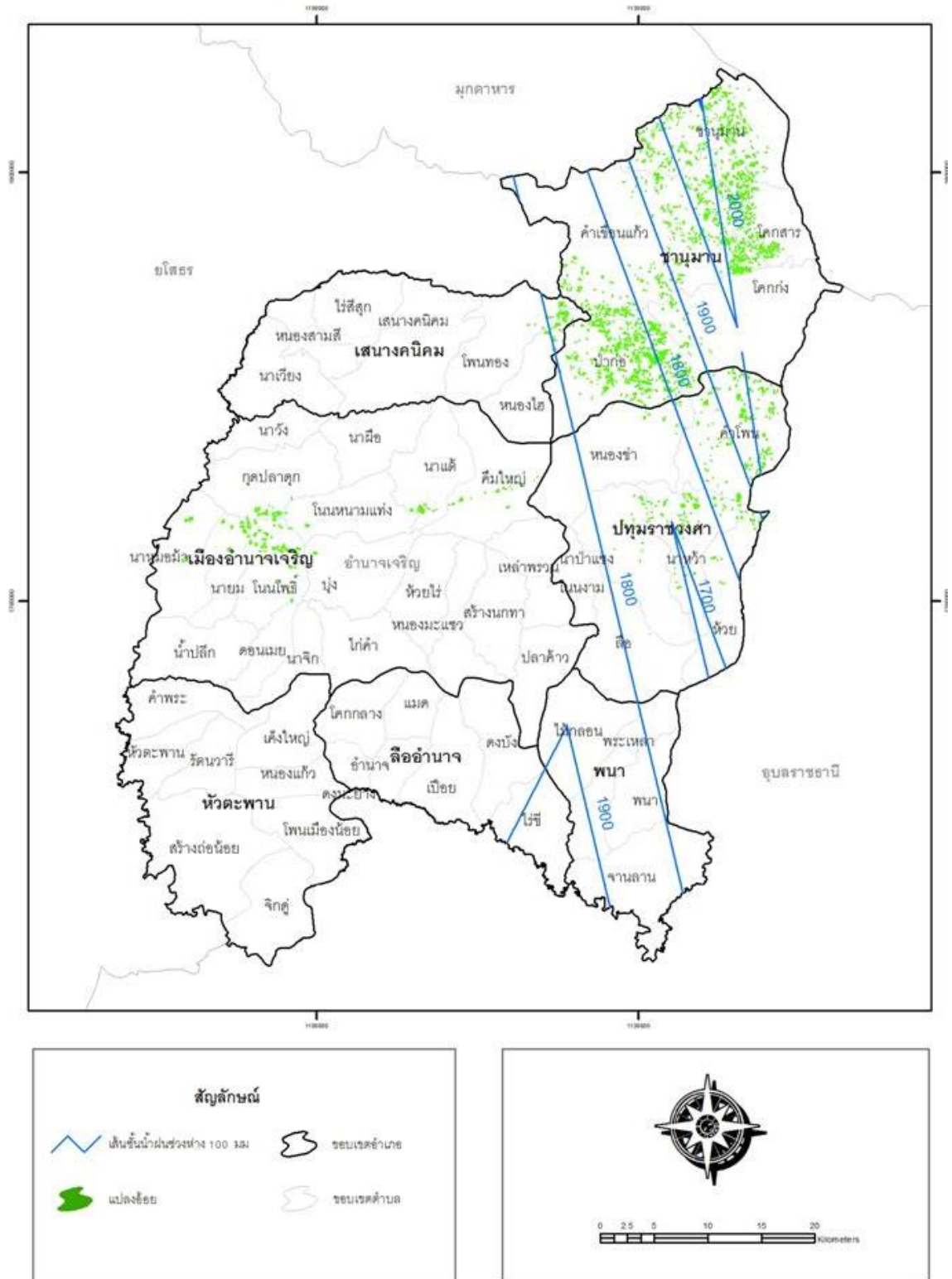
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยและเส้นชั้นน้ำฝนภาคตะวันออกเฉียงเหนือปีการผลิต 2554/55

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยและเส้นชั้นน้ำฝนจังหวัดอำนาจเจริญปีการผลิต 2554/55

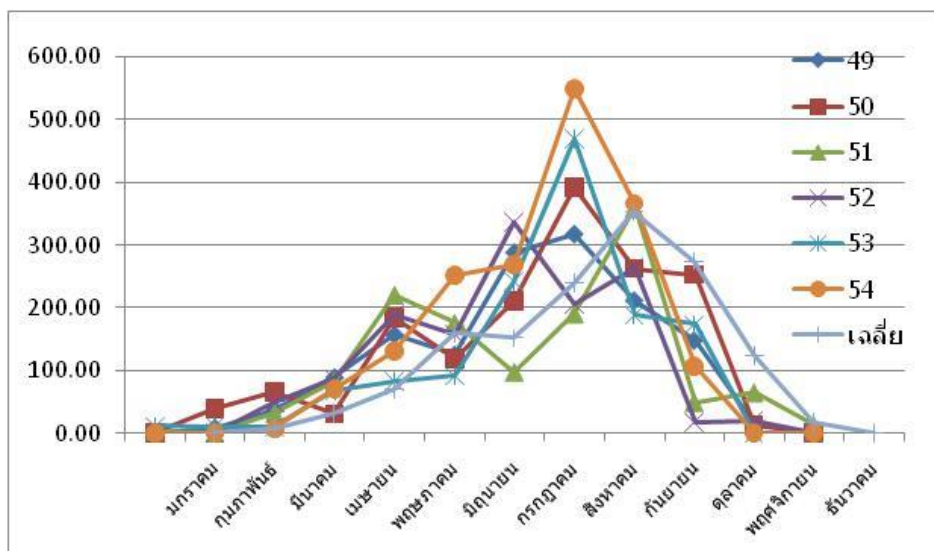

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 3 สถิติปริมาณน้ำฝนจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2549 - 2554

เดือน	ปี						เฉลี่ย
	49	50	51	52	53	54	
มกราคม	0.00	0.00	2.50	0.00	11.08	0.00	2.26
กุมภาพันธ์	8.47	38.69	0.20	0.70	10.16	0.10	9.72
มีนาคม	37.58	66.31	31.93	48.01	10.50	6.22	33.43
เมษายน	88.77	30.60	83.32	85.94	66.54	70.65	70.97
พฤษภาคม	157.23	183.55	220.64	187.82	82.42	131.49	160.53
มิถุนายน	124.98	119.11	175.66	156.43	91.22	250.90	153.05
กรกฎาคม	288.55	211.28	97.73	336.11	242.12	267.91	240.62
สิงหาคม	317.84	392.66	190.83	204.79	469.05	549.01	354.03
กันยายน	211.70	262.67	359.39	263.62	187.68	366.15	275.20
ตุลาคม	147.83	253.00	49.40	16.95	173.02	107.27	124.58
พฤศจิกายน	14.97	12.62	64.93	19.70	0.00	0.00	18.70
ธันวาคม	0.00	0.00	11.75	0.00	0.00	0.00	1.96
รวม	1,397.92	1,570.49	1,288.28	1,320.07	1,343.79	1,749.70	1,445.04

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ

จากข้อมูลสถิติปริมาณ

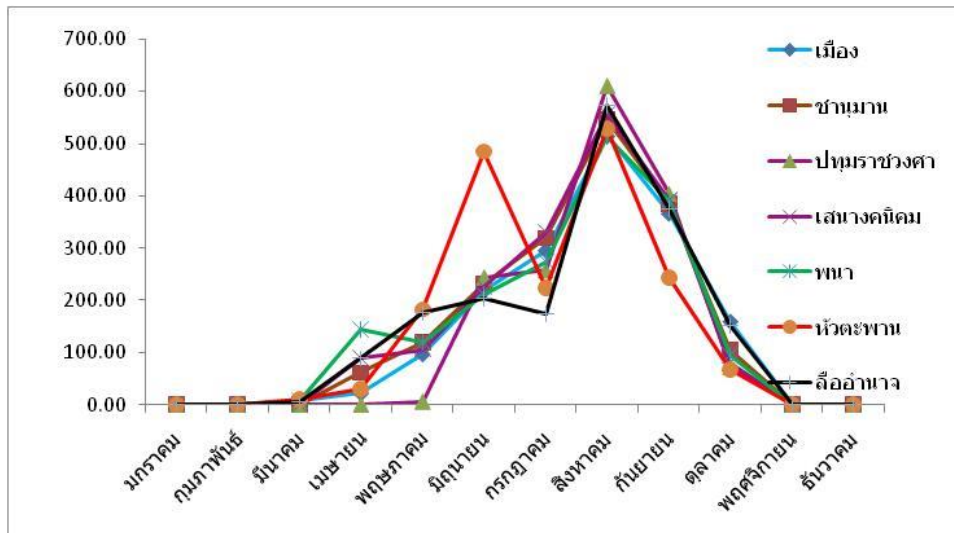
น้ำฝนของจังหวัด
อำนาจเจริญ ตั้งแต่ปี
พ.ศ. 2549 - 2554 พบว่า
ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย
1,445.04 มิลลิเมตร ช่วง
ที่มีปริมาณน้ำฝนมากที่สุด
คือ เดือนกรกฎาคม ถึง
เดือนกันยายน โดยมี
ปริมาณสูงสุดคือเดือน
สิงหาคม

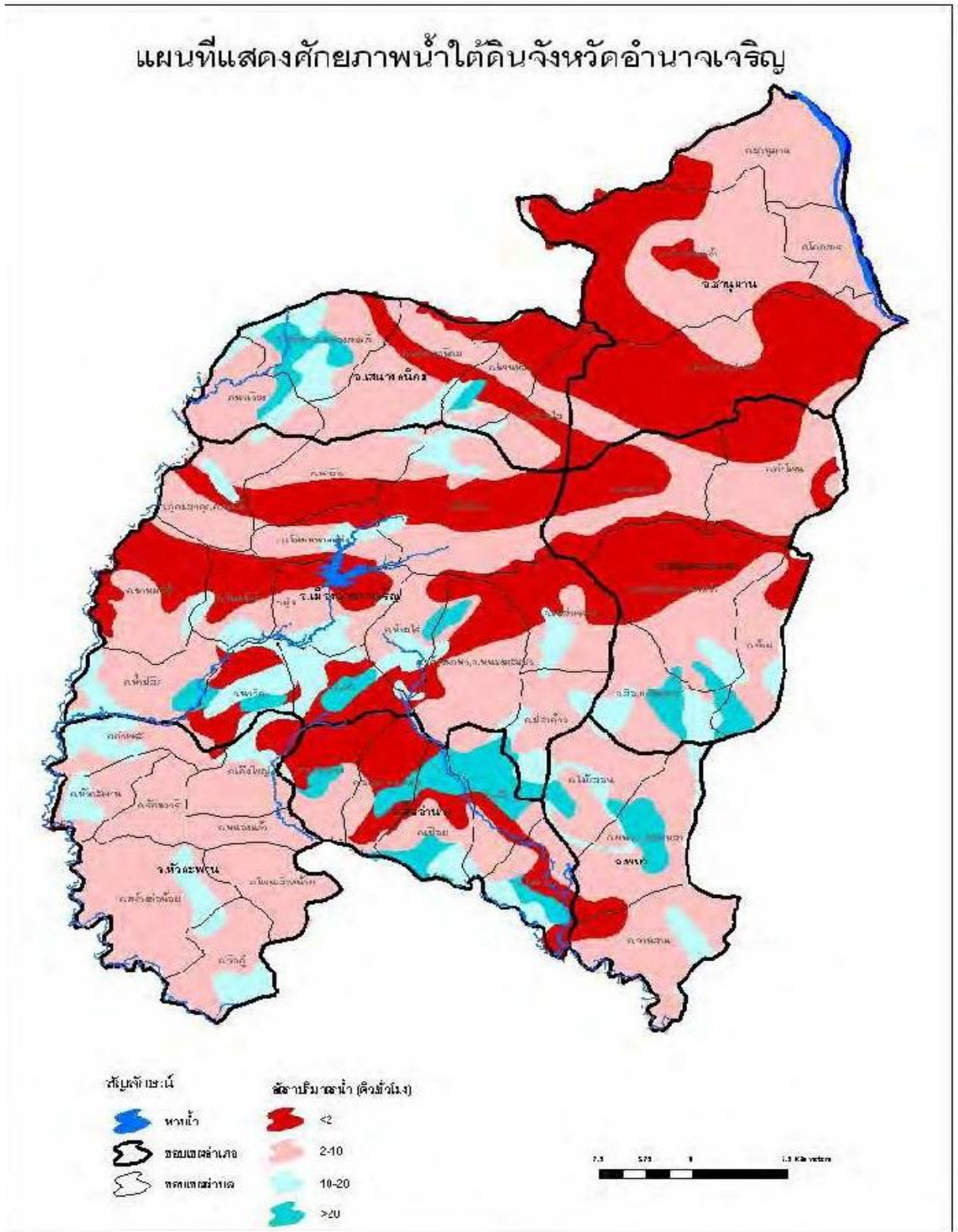
ตารางที่ 4 ปริมาณน้ำฝน และจำนวนวันฝนตก รายอำเภอ จังหวัดอำนาจเจริญ ประจำปี 2554

เดือน	เมือง		ชานุมาน		ปทุมราชวงศา		เสนางคนิคม		พนา		หัวตะพาน		ลืออำนาจ	
	ปริมาณ	จำนวนวัน	ปริมาณ	จำนวนวัน	ปริมาณ	จำนวนวัน	ปริมาณ	จำนวนวัน	ปริมาณ	จำนวนวัน	ปริมาณ	จำนวนวัน	ปริมาณ	จำนวนวัน
	น้ำฝน	ฝนตก	น้ำฝน	ฝนตก	น้ำฝน	ฝนตก	น้ำฝน	ฝนตก	น้ำฝน	ฝนตก	น้ำฝน	ฝนตก	น้ำฝน	ฝนตก
มกราคม	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0
กุมภาพันธ์	0.10	1	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0
มีนาคม	7.60	2	0.50	1	0.00	0	0.00	0	7.30	1	10.00	1	4.30	1
เมษายน	21.70	6	61.50	4	0.60	2	90.00	5	144.70	6	30.30	4	88.80	5
พฤษภาคม	96.60	6	118.90	13	6.10	2	105.50	7	119.80	10	183.00	11	176.00	8
มิถุนายน	218.50	19	231.40	16	243.50	15	225.90	13	211.10	15	485.50	11	203.20	13
กรกฎาคม	295.50	17	319.70	16	257.10	16	331.50	16	273.90	17	223.80	17	174.50	16
สิงหาคม	514.90	21	546.90	27	610.20	22	556.40	22	513.90	27	529.00	22	574.10	26
กันยายน	366.50	21	385.90	20	403.20	17	391.60	21	389.70	23	243.50	19	375.80	23
ตุลาคม	159.50	7	104.70	9	72.00	5	80.30	6	94.00	6	66.80	7	152.10	8
พฤศจิกายน	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0
ธันวาคม	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0
รวมทั้งปี	1,680.90	100	1,769.50	106	1,592.70	79	1,781.20	90	1,754.40	105	1,771.90	92	1,748.80	100

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ

จากข้อมูลปริมาณน้ำฝน และจำนวนวันฝนตกในปี 2554 รายอำเภอ พบว่า อำเภอเสนางคนิคมมีปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยมากที่สุด 1,781.20 มิลลิเมตร อำเภอชานุมานมีจำนวนวันฝนตกมากที่สุด 106 วัน ช่วงที่มีปริมาณน้ำฝนมากที่สุดคือเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกันยายน โดยมีปริมาณสูงสุดคือเดือนสิงหาคม

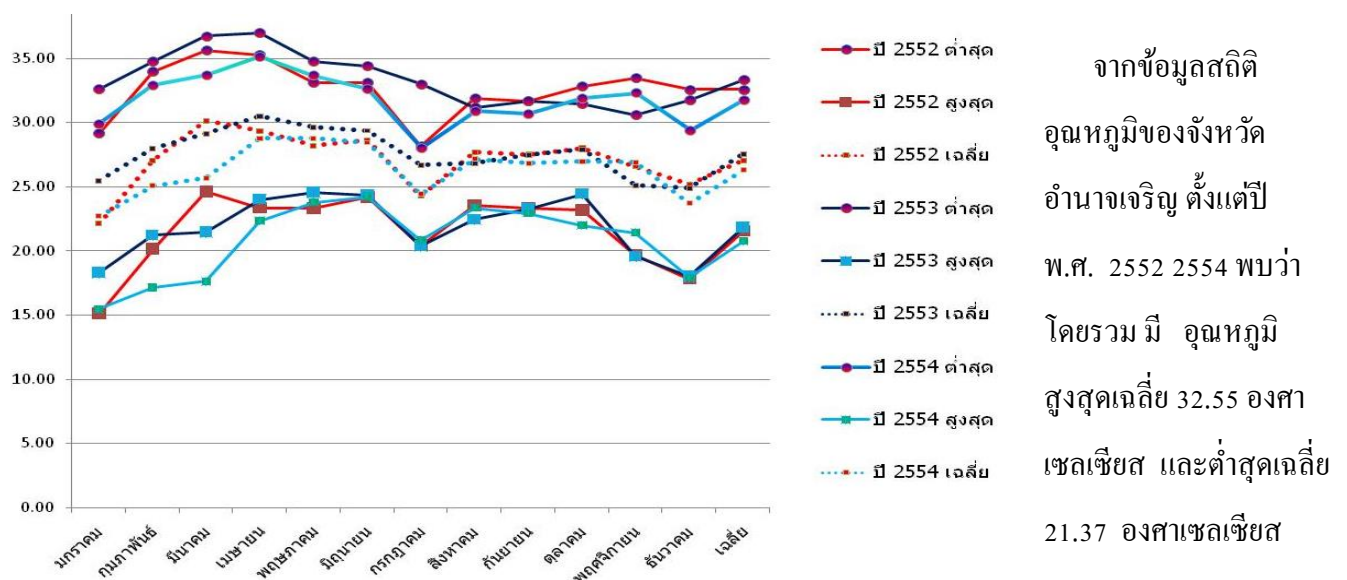

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 5 สถิติอุณหภูมิจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2552 – 2554

เดือน	ปี 2552			ปี 2553			ปี 2554			เฉลี่ย		
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย
มกราคม	29.17	15.08	22.13	32.62	18.31	25.47	29.91	15.46	22.69	30.57	16.28	23.43
กุมภาพันธ์	33.97	20.13	27.05	34.75	21.21	27.98	32.93	17.14	25.04	33.88	19.49	26.69
มีนาคม	35.62	24.62	30.12	36.73	21.45	29.09	33.68	17.62	25.65	35.34	21.23	28.29
เมษายน	35.29	23.35	29.32	36.98	24.00	30.49	35.14	22.33	28.74	35.80	23.23	29.52
พฤษภาคม	33.12	23.30	28.21	34.77	24.55	29.66	33.66	23.81	28.74	33.85	23.89	28.87
มิถุนายน	33.11	24.16	28.64	34.40	24.35	29.38	32.61	24.21	28.41	33.37	24.24	28.81
กรกฎาคม	28.13	20.41	24.27	33.00	20.40	26.70	28.01	20.83	24.42	29.71	20.55	25.13
สิงหาคม	31.86	23.51	27.69	31.16	22.43	26.80	30.90	23.35	27.13	31.31	23.10	27.20
กันยายน	31.69	23.30	27.50	31.66	23.24	27.45	30.66	22.92	26.79	31.34	23.15	27.25
ตุลาคม	32.83	23.17	28.00	31.43	24.43	27.93	31.91	21.98	26.95	32.06	23.19	27.63
พฤศจิกายน	33.46	19.68	26.57	30.59	19.56	25.08	32.29	21.42	26.86	32.11	20.22	26.17
ธันวาคม	32.56	17.81	25.19	31.75	18.01	24.88	29.41	17.91	23.66	31.24	17.91	24.58
เฉลี่ย	32.57	21.54	27.06	33.32	21.83	27.57	31.76	20.75	26.25	32.55	21.37	26.96

ที่มา : ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

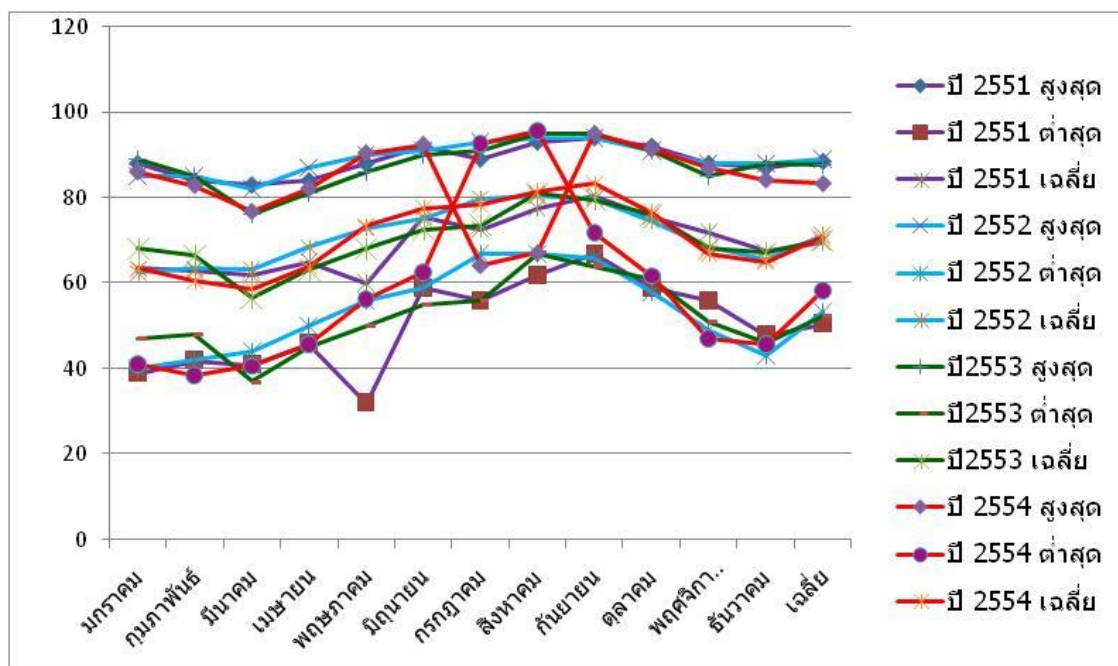

ตารางที่ 6 สถิติความชื้นสัมพัทธ์ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2551 -2554

เดือน	ความชื้นสัมพัทธ์(%)														
	ปี 2551			ปี 2552			ปี2553			ปี 2554			เฉลี่ย		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย
มกราคม	88	39	63.5	85	40	62.5	89	47	68	86	41	63.5	87	41.75	64.38
กุมภาพันธ์	84	42	63	85	42	63.5	85	48	66.5	82.8	38.4	60.6	84.2	42.6	63.40
มีนาคม	83	41	62	82	44	63	76	37	56.5	76.7	40.6	58.65	79.425	40.65	60.04
เมษายน	84	46	65	87	50	68.5	81	45	63	82.1	45.7	63.9	83.525	46.675	65.10
พฤษภาคม	88	32	60	90	56	73	86	50	68	90.4	56.3	73.35	88.6	48.575	68.59
มิถุนายน	92	59	75.5	91	59	75	90	55	72.5	92.4	62.6	77.5	91.35	58.9	75.13
กรกฎาคม	89	56	72.5	93	67	80	91	56	73.5	64.1	92.6	78.35	84.275	67.9	76.09
สิงหาคม	93	62	77.5	94	67	80.5	95	67	81	67	95.6	81.3	87.25	72.9	80.08
กันยายน	94	67	80.5	94	66	80	95	64	79.5	94.9	71.7	83.3	94.475	67.175	80.83
ตุลาคม	92	59	75.5	91	58	74.5	91	61	76	91.3	61.7	76.5	91.325	59.925	75.63
พฤศจิกายน	88	56	72	88	49	68.5	85	51	68	86.9	47.1	67	86.975	50.775	68.88
ธันวาคม	87	48	67.5	88	43	65.5	88	46	67	84.1	45.7	64.9	86.775	45.675	66.23
เฉลี่ย	88.50	50.58	69.54	89.00	53.42	71.21	87.67	52.25	69.96	83.23	58.25	70.74	87.10	53.63	70.36

ที่มา : สถานีตรวจอากาศจังหวัด

ตารางที่ 7 ภัยธรรมชาติ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2547 -2554

ปี	อุทกภัย				ภัยแล้ง/ฝนทิ้งช่วง			
	หมู่บ้าน	ตำบล	จำนวน ครัวเรือน	พื้นที่เสียหาย (ไร่)	หมู่บ้าน	ตำบล	จำนวน ครัวเรือน	พื้นที่ เสียหาย (ไร่)
2547	236	50	4,954	28,937.25	558	56	30,561	135,209
2548	70	12	10,187	3,770.25	12	4	543	3,861
2549	118	18	2,541	31,944	10	6	262	3,029
2550	207	33	9,691	125,778	339	47	11,660	-
2551	-	-	-	-	597	56	18,113	73,027
2552	-	-	-	-	-	-	-	-
2553	166	31	3,755	33,914.50	7	2	23	230
2554		56	14,592	90,010				

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ ข้อมูล ณ ตุลาคม 2554
สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอำนาจเจริญ

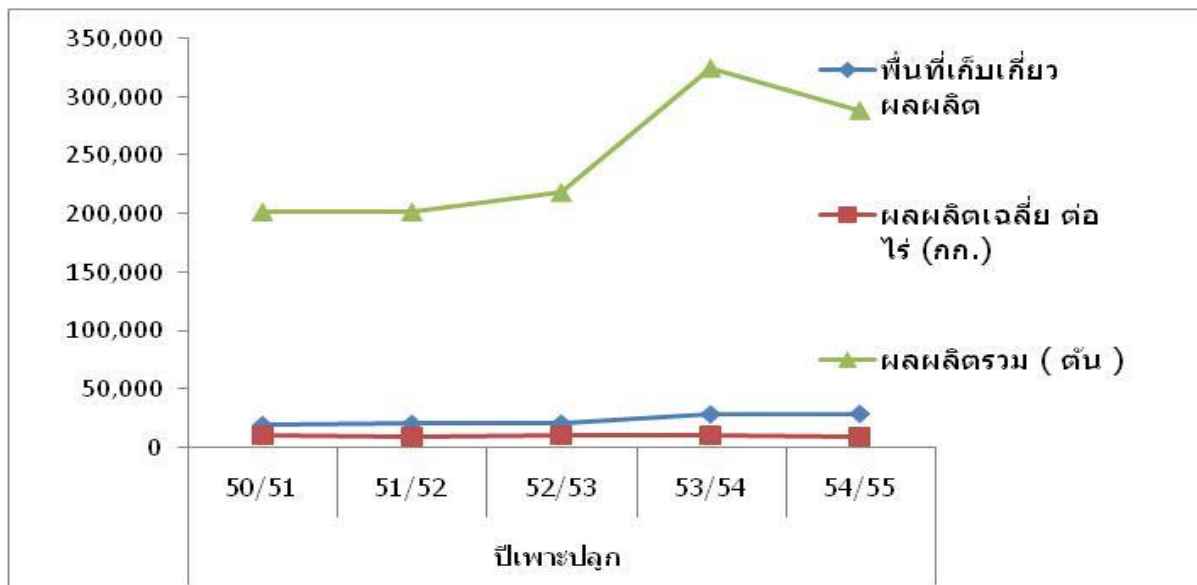
จากข้อมูลการเกิดภัยธรรมชาติจังหวัดอำนาจเจริญปี 2547-2554 พบว่าในปี 2547 เป็นปีที่
เกษตรกรประสบกับปัญหาทั้งอุทกภัยและภัยแล้ง มีพื้นที่เสียหายรวมเป็นพื้นที่จำนวน 164,146.25 ไร่
และในปี 2550 ประสบกับปัญหาอุทกภัยมีพื้นที่เสียหายมากถึง 125,778 ไร่ และปี 2551 ประสบปัญหาภัยแล้ง
มากที่สุดถึง 41,298 ไร่

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ตารางที่ 10 ข้อมูลด้านการเกษตร (อ้อยโรงงาน)

อำเภอ	ปีเพาะปลูก				
	50/51	51/52	52/53	53/54	54/55
พื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิต	19,621	20,661	20,868	28,920	29,309
ผลผลิตเฉลี่ย ต่อไร่ (กก.)	10,000	9,375	10,228	10,478	9,575
ผลผลิตรวม (ตัน)	202,196	202,390	218,732	324,824	288,789
ราคาขายต่อหน่วย (บาทต่อตัน)	960.62	1,310.60	1,378.57	1,350.00	1,428.57

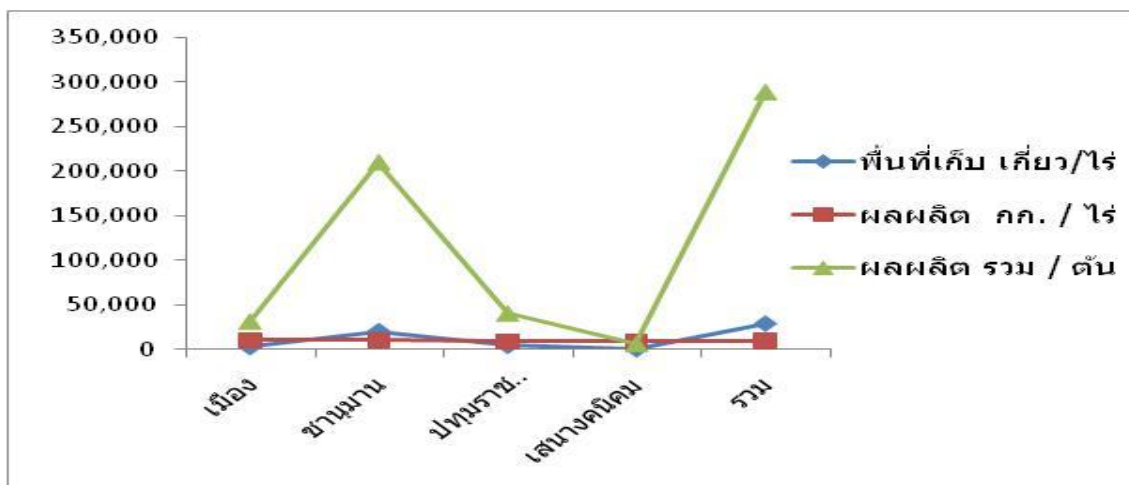

จากข้อมูลอ้อยโรงงานอำนาจเจริญ ปีเพาะปลูก 50/51- 54/55 พบว่า ปี พื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปีเพาะปลูก 53/54 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และผลผลิตรวมมากที่สุด

ตารางที่ 11 การปลูกอ้อยโรงงานจังหวัดอำนาจเจริญ ปีเพาะปลูก 54/55

อำเภอ	เกษตรกร ผู้ปลูก(ราย)	พื้นที่ ปลูก/ไร่	พื้นที่เก็บ เกี่ยว/ไร่	ผลผลิต กก. / ไร่	ผลผลิต รวม / ตัน
เมือง	45	3,074	3,074	10,300	31,662
ชานุมาน	446	21,012	21,012	10,000	210,120
ปทุมราชวงศา	75	4,512	4,512	9,000	40,608
เสนางคนิคม	22	711	711	9,000	6,399
รวม	588	29,309	29,309	9,575	288,789

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

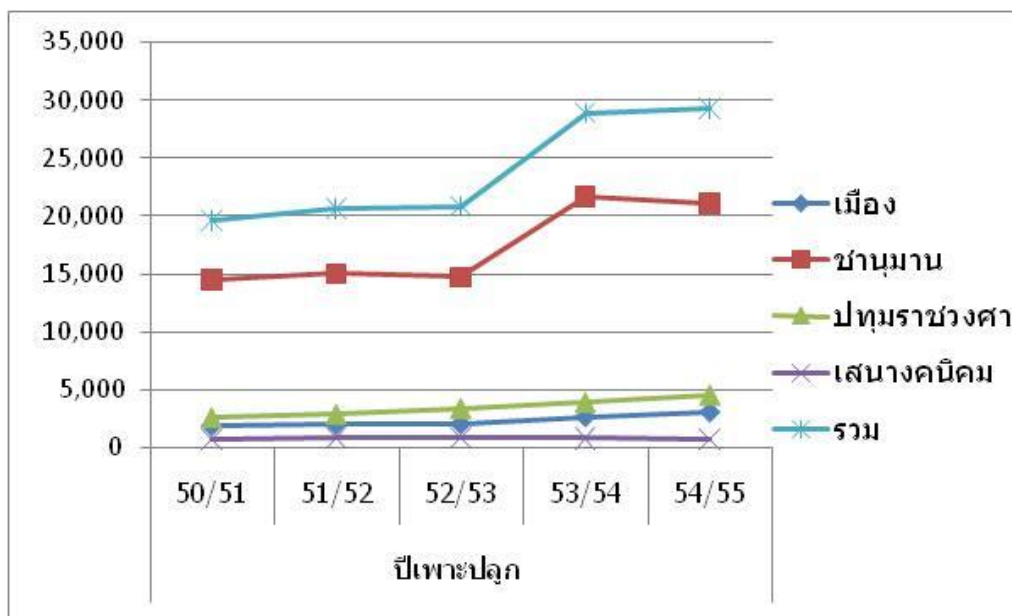
ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

จากข้อมูลการปลูกอ้อยโรงงาน รายอำเภอ จังหวัดอำนาจเจริญ ปีเพาะปลูก 54/55 พบว่า มีพื้นที่เพาะปลูกอ้อยโรงงาน ทั้งจังหวัด 29,309 ไร่ อำเภอชานุมานมีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด 21,012 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 71 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยรวมจังหวัดมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 9,575 กิโลกรัม อำเภอเมืองมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มากที่สุด 10,300 กิโลกรัม

ตารางที่ 12 สถิติ พื้นที่ที่เก็บเกี่ยวผลผลิตอ้อยโรงงานจังหวัดอำนาจเจริญ ปีเพาะปลูก 50/51 - 54/55

อำเภอ	ปีเพาะปลูก					
	50/51	51/52	52/53	53/54	54/55	รวม
เมือง	1,883	2,008	2,046	2,674	3,074	11,685
ชานุมาน	14,515	15,025	14,734	21,645	21,012	86,931
ปทุมราชวงศา	2,544	2,832	3,336	3,852	4,512	17,076
เสนางคนิคม	679	796	752	749	711	3,687
รวม	19,621	20,661	20,868	28,920	29,309	119,379

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

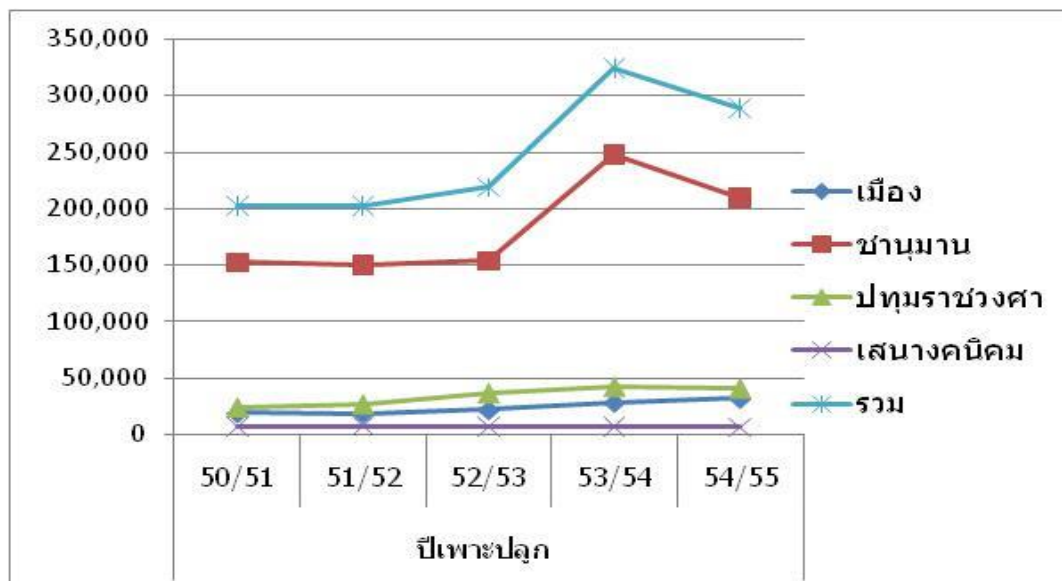

จากข้อมูลพื้นที่ที่เก็บเกี่ยว อ้อยโรงงาน รายอำเภอ ปีเพาะปลูก 50/51 – 54/55 พบว่า มี 4 อำเภอที่มีการปลูกอ้อยโรงงานจากทั้งหมด 7 อำเภอของจังหวัดอำนาจเจริญโดยอำเภอที่มีการเพาะปลูกอ้อยโรงงานมากที่สุด คืออำเภอชานุมาน รองลงมาคืออำเภอเมือง และอำเภอปทุมราชวงศา ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงาน จังหวัดอำนาจเจริญ ปีเพาะปลูก 50/51 – 54/55

อำเภอ	ปีเพาะปลูก					รวม
	50/51	51/52	52/53	53/54	54/55	
เมือง	18,830	18,072	21,565	28,184	31,662	118,313
ชานุมาน	152,408	150,250	153,970	247,835	210,120	914,583
ปทุมราชวงศา	24,168	26,904	36,429	42,064	40,608	170,173
เสนางคนิคม	6,790	7,164	6,768	6,741	6,399	33,862
รวม	202,196	202,390	218,732	324,824	288,789	1,236,931

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

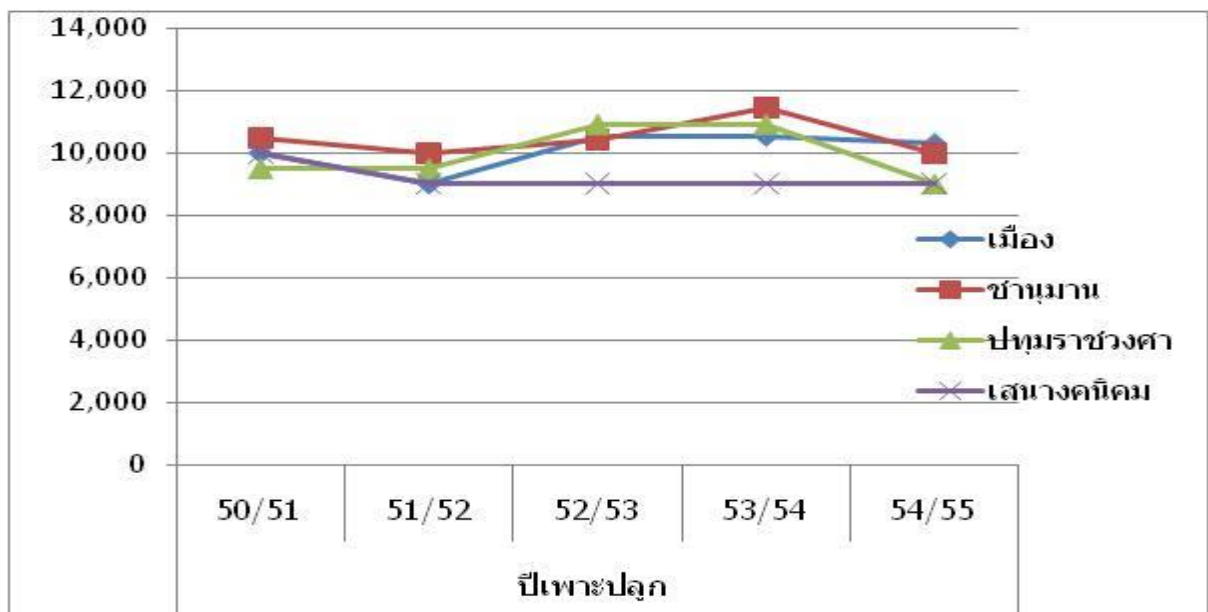

จากข้อมูลปริมาณผลผลิต อ้อยโรงงาน รายอำเภอ ปีเพาะปลูก 50/51 – 54/55 พบว่าโดยรวมอำเภอที่มีปริมาณผลผลิตมากที่สุด คืออำเภอชานุมาน รองลงมาคืออำเภอปทุมราชวงศา และอำเภอเมืองตามลำดับ

ตารางที่ 14 ผลผลิตเฉลี่ยกิโลกรัมต่อไร่ อ้อยโรงงานจังหวัดอำนาจเจริญ ปีเพาะปลูก 50/51 - 54/55

อำเภอ	ปีเพาะปลูก					รวม
	50/51	51/52	52/53	53/54	54/55	
เมือง	10,000	9,000	10,540	10,540	10,300	10,076
ชานุมาน	10,500	10,000	10,450	11,450	10,000	10,480
ปทุมราชวงศา	9,500	9,500	10,920	10,920	9,000	9,968
เสนางคนิคม	10,000	9,000	9,000	9,000	9,000	9,200
รวม	10,000	9,375	10,228	10,478	9,575	9,931

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

จากข้อมูลผลผลิตเฉลี่ยกิโลกรัมต่อไร่ อ้อยโรงงานรายอำเภอ ปีเพาะปลูก 50/51 – 54/55 พบว่า โดยรวม มีผลผลิตเฉลี่ย 9,931 กก./ไร่ และอำเภอชานุมานมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มากที่สุด เฉลี่ย 10,480 กก./ไร่ รองลงมาคืออำเภอเมือง และชานุมานตามลำดับ

ตารางที่ 15 ราคาอ้อยและผลตอบแทน ตามประกาศ คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ปีการผลิต	ราคาอ้อย และผลตอบแทน ระดับความหวานที่ 10 ซีซีเอส (บาท/ตัน)		
	ราคาอ้อย	ผลตอบแทนการผลิตน้ำตาล ทรายขั้นต้น	รวม
50/51	672.43	288.19	960.62
51/52	917.42	393.18	1,310.60
52/53	965	413.57	1,378.57
52/53	945	428.45	1,350.00
53/54	1000	428.57	1,428.57

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 16 ต้นทุนประมาณการค่าใช้จ่าย การปลูกอ้อยโรงงาน

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	
1. ค่าพันธุ์ (พันธุ์+ค่าขนส่ง)	1,500
2. ค่าปลูก	800
3. ค่าปุ๋ยรองพื้นหลุม	980
4. ค่าปุ๋ยแต่งหน้า	650
5. ค่ายากำจัดวัชพืช	350
6. ค่าจ้างพ่นยา	150
7. ค่าจ้างไถ	850
8. อื่น เช่น เก็บเกี่ยว ขนขึ้นรถ	150
รวม	5,430

ที่มา จากการสำรวจเกษตรกร

การตลาดอ้อย

ตามพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 ชาวไร่อ้อยต้องขึ้นทะเบียนเป็นชาวไร่ อ้อยกับสมาคมชาวไร่ และเป็นผู้สัญญากับโรงงานน้ำตาลที่จะส่งอ้อยในปริมาณที่ทำสัญญากันไว้ (เรียกว่า โควต้า) และจะได้รับการสนับสนุนทุนในการทำไร่อ้อยโดยเป็นเงินกู้จากธนาคารและถูกหักชำระหนี้เมื่อส่ง อ้อยเข้าโรงงาน ซึ่งโรงงานกำหนดปริมาณอ้อยที่สามารถทำสัญญาได้ก่อนข้างต่ำ เพียง 100 ตัน (เทียบได้กับ ต้องมีอ้อย 10 ไร่) แต่ในความเป็นจริงแล้วเกษตรกรที่ปลูกอ้อยทั้งหมดไม่ได้เป็นเกษตรกรผู้สัญญากับ โรงงาน และเกษตรกรผู้สัญญาที่ไม่ได้มีพื้นที่ปลูกอ้อยตามปริมาณอ้อยที่ทำสัญญา จึงเกิดมีระบบซื้อขายอ้อยนอก โรงงาน ได้แก่

การเหมาไร่ จะมีทั้งที่ตกลงซื้อขายกันตั้งแต่อ้อยยังเล็กหลังจากคายหญ้าแล้ว ประมาณเดือน พฤษภาคม-กรกฎาคม เป็นการซื้อขายแบบตกลงราคาขึ้นอยู่กับเกรดของอ้อย เมื่อตกลงขายแล้วผู้ ซื้อจะดูแลอ้อยต่อจากนั้นจนถึงเก็บเกี่ยว เกษตรกรเจ้าของแปลงจึงดูแลอ้อยต่อ อ้อยปลูกจะขายได้ง่ายกว่า เพราะอ้อยต่อจะมีการเติบโตได้ไม่ดีเท่าอ้อยปลูก ระบบนี้ทำให้เกษตรกรไม่นิยมไว้ต่อ

การขายอ้อยสดที่ลานรับซื้อ เจ้าของโคเวตารายใหญ่จะไปตั้งลานรับซื้ออ้อยตามแหล่งต่างๆ ทำให้เกษตรกรรายย่อยไม่ต้องขนอ้อยไปขายไกลและไม่ต้องเช่ารถบรรทุก สามารถขนไปขายด้วยรถพ่วงรถ ไถเดินตาม (รถอีแต๊ก) ที่บรรทุกได้ประมาณเที่ยวละ 1.5 ตัน ระบบนี้จึงใจให้ชาวไร่ขนาดเล็กที่มีพื้นที่ปลูกไม่ ถึง 10 ไร่ ตัดสินใจปลูกอ้อย และโรงงานต่างๆได้ใช้ระบบนี้โดยไปตั้งลานขนถ่ายอ้อยตามแหล่งต่างๆ และมีการแย่งอ้อยกันระหว่าง โรงงานที่อยู่ใกล้กัน

เกษตรกรชาวไร่อ้อยจังหวัดอำนาจเจริญส่วนใหญ่จะส่งอ้อยเข้าโรงงานสหเรือง จังหวัด มุกดาหารและเป็นสมาชิกของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยมุกดาหาร

โรงงานสหเรือง

ที่ตั้งสำนักงาน เลขที่ 50 ถ.พิทักษ์พนมเขต อ.เมือง จ.มุกดาหาร 49000

โทรศัพท์ (042)611 701-2 โทรสาร (042)611 703

ที่ตั้งโรงงาน เลขที่ 76 ม.8 ต.บางทรายใหญ่ อ.เมือง จ.มุกดาหาร 49000

โทรศัพท์ (042)660 401-5 โทรสาร (042)660 403

สมาคมชาวไร่อ้อยมุกดาหาร

เลขที่ 199 ม. 3 ถ.ชยางกูร ต.บางทรายใหญ่ อ.เมือง จ.มุกดาหาร 49000

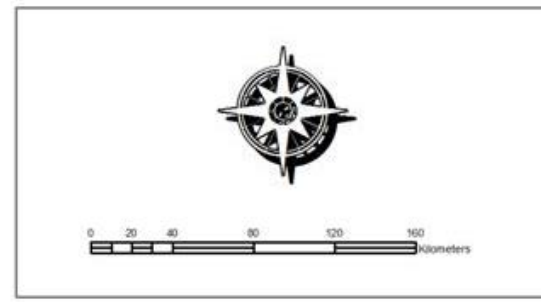
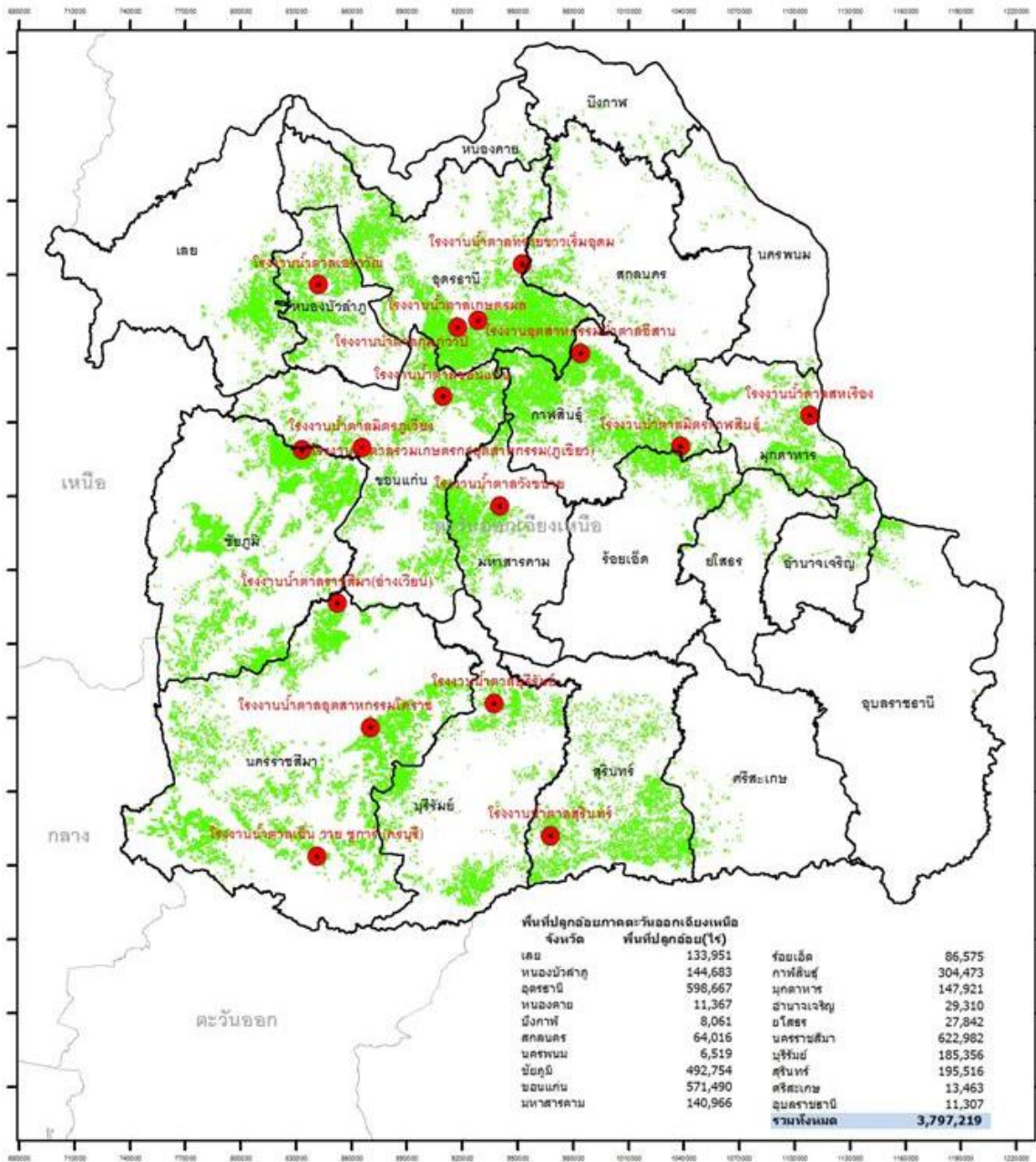
โทรศัพท์ (042)639 019, (042)639 326 โทรสาร (042)639 019

ตารางที่ 17 สถาบันชาวไร่อ้อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับที่	สถาบันชาวไร่อ้อย	จังหวัด
1	สมาคมชาวไร่อ้อยสุรนารี	นครราชสีมา
2	สมาคมชาวไร่อ้อยอีสานใต้	นครราชสีมา
3	สมาคมชาวไร่อ้อยลำมูลบน	นครราชสีมา
4	สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 10	ชัยภูมิ
5	สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	อุดรธานี
6	สมาคมชาวไร่อ้อยอีสานเหนือ	อุดรธานี
7	สมาคมชาวไร่อ้อยบุรีรัมย์	บุรีรัมย์
8	สมาคมชาวไร่อ้อยมุกดาหาร	มุกดาหาร
9	สมาคมชาวไร่อ้อยกาฬสินธุ์	กาฬสินธุ์
10	สมาคมชาวไร่อ้อยสุรินทร์	สุรินทร์
11	สมาคมชาวไร่อ้อยจังหวัดมหาสารคาม	มหาสารคาม
12	สมาคมชาวไร่อ้อยอีสานกลาง	ขอนแก่น
13	สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น	ขอนแก่น
14	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย	

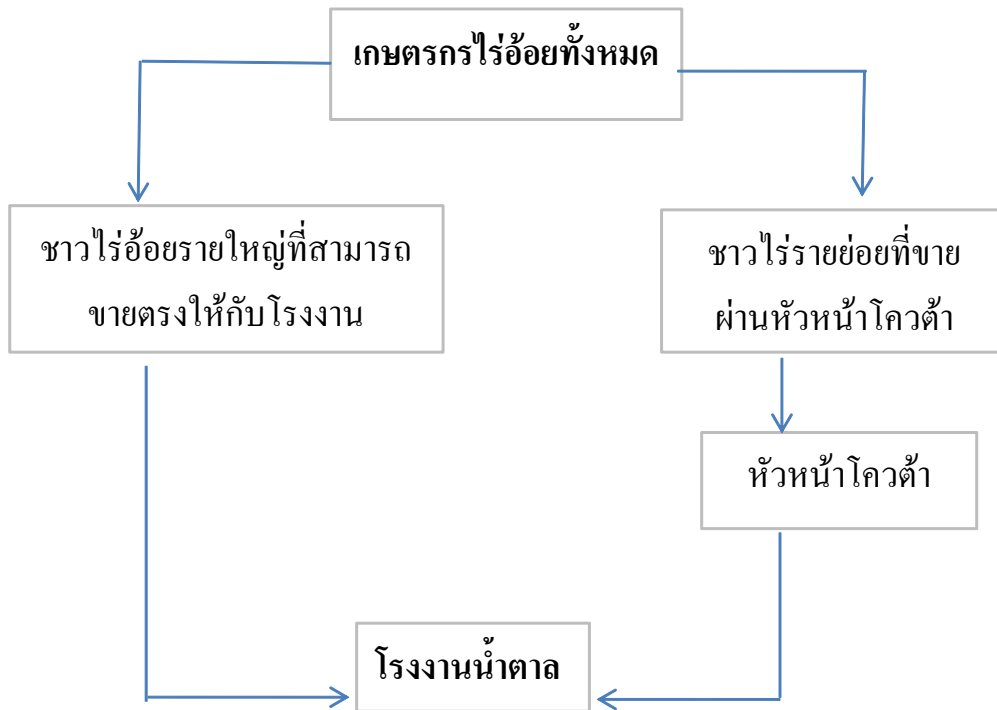
ที่มา www.ocsb.go.th

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยและที่ตั้งโรงงานน้ำตาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือปีการผลิต 2554/55

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

วิธีการตลาด อ้อยโรงงานจังหวัดอำนาจเจริญ

ปัญหาของพืช ข้อจำกัดและโอกาส

- ต้นทุนการผลิตสูง
- ควรมีการปรับปรุงมาตรฐานเทคโนโลยีการผลิตให้ถูกต้องเหมาะสม สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้
- การขาดแคลนอ้อยพันธุ์ดีที่มีผลผลิต และค่าความหวานสูง และต้านทานโรคแมลง และขาดการกระจายพันธุ์สู่เกษตรกร
- ขาดการจัดการดินอย่างถูกต้อง
- มีการระบาดของศัตรูอ้อย

เอกสารประกอบการจัดทำ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ “ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2554”

www.oae.go.th

www.ocsb.go.th

http://it.doa.go.th/pibai/pibai/n11/v_11-sep/borkor.html

<http://sfrcr.suphanburi.info/uthong5.htm>

http://oldweb.ocsb.go.th/udon/Cane_images/Cane_images_index.htm

<http://www.uttaradit.go.th/KM/sugar/3.htm>

http://oldweb.ocsb.go.th/udon/Udon8/490622_2.htm

หน่วยงานสนับสนุนข้อมูล

สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ

สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอำนาจเจริญ

ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ

สถานีอุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สถานีตรวจอากาศจังหวัด

ที่ปรึกษา

นายมนตรี พรหมลักษณ์

เกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ

ผู้รวบรวมและเรียบเรียง

นางสาวปิยะพร สุริโยตระกูล

นายชนกฤต เนื้ออ่อน

นางสาวญาณาทิป สุนาวงศ์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล